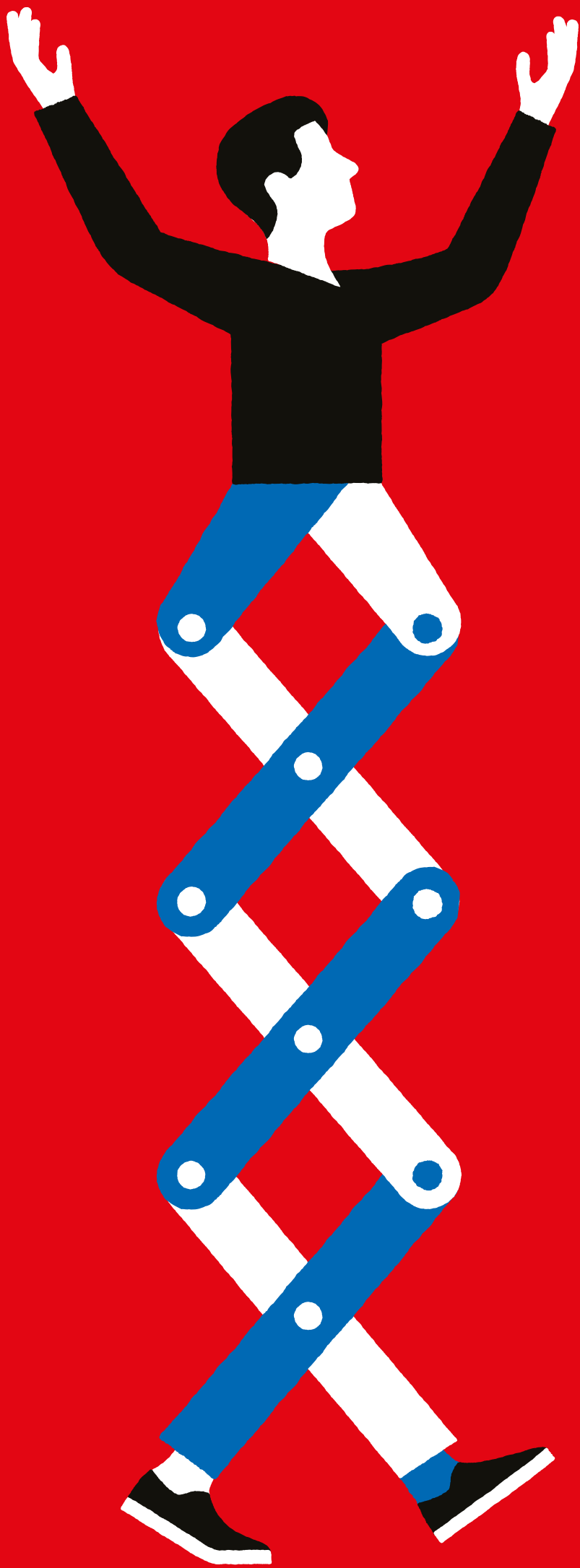

LEEUWARDEN

LEEUWARDEN

Leeuwarden
Fryslân
2028

Cultuur betekent alles en tegelijk niks. Voor sommige mensen is cultuur kunst, voor anderen is het sport of samen eten.

Sommige mensen zien cultuur vooral in de gebouwen om ons heen. Anderen denken aan de muziek waarvan we genieten of de talen die we spreken om elkaar te begrijpen.

2018 het de stad heul veel bracht.
En wie dit niet vindt,
het sien ogen in de sak had

Hans Giesing
Ondernemer

WIE WILLEN WE ZIJN?	04
WAAR STAAN WE NU?	06
WAT IS ONZE KRACHT?	08
WAAR STAAN WE IN 2028?	10
WAT GAAN WE DOEN?	12
PROGRAMMA	16
DURF JIJ TE DROMEN?	56
HOE GAAN WE HET DOEN?	58
HOE WORDEN WE ZICHTBAAR?	60
WAT INVESTEREN WE?	62

**WIE
WILLEN
WE ZIJN?**

Wij omarmen alle definities. Cultuur is alles wat mensen als cultuur ervaren: wat we eten, onze talen, onze muziek, onze gebouwen. Maar ook wie we willen zijn en hoe we willen samenleven. Welke keuzes we maken en hoe we vorm geven aan een gezamenlijke toekomst. Wat we belangrijk vinden. Onze staatsinrichting en onze democratie.

Cultuur is het dna van onze samenleving. Je ziet het niet, maar het is overal. Cultuur is niet tastbaar, maar vraagt wel aandacht. Net als in vriendschap of een gezin moet je erin blijven investeren. Samen moeten we haar op peil houden. Zeker in een tijd waarin er veel veranderingen op ons afkomen.

Daarom gaan we door met de beweging van LF2018. Want door te investeren in kunst en cultuur, investeren we in onze gezamenlijke toekomst. Goede kunstprojecten stellen vragen over wat we willen met ons landschap, ons erfgoed en onze mienskip. Denk aan Kening fan 'e Greide en Sense of Place.

Dit soort projecten laat zien waarin we ons onderscheiden en waarin we elkaar kunnen vinden. Ze tillen mensen op, maken trots en zorgen ervoor dat jongeren blijven en toeristen komen. Ze prikkelen om samen te werken aan een duurzame, eerlijke en inclusieve provincie en laten ons over grenzen heen kijken.

Cultuur gaat over 'zo doen wij dit met elkaar', kunst gaat over een nieuw perspectief, een alternatief. Kunst is datgene wat afwijkt van de cultuur. Kunst subjecteert, bevraagt de huidige situatie en de gevestigde orde, kunst stelt de verbeelding aan de macht en doet ons anders kijken waardoor we ons anders kunnen of gaan verhouden tot de status quo. Kunst brengt ons in beweging. We blijven investeren in cultuur én we blijven kunst inzetten om nieuwe perspectieven en alternatieven te ontdekken.

Voor het bidbook van LF2018 stelden we duizenden mensen de vraag hoe Fryslân er in 2030 uit zou moeten zien. We hebben gezien wat er mogelijk is als we met z'n allen onze schouders zetten onder het realiseren van een betere straat, een mooier dorp, een trotsere stad en een nog aansprekendere provincie. Maar we zijn er nog niet. Er liggen nog veel uitdagingen. Dus gaan we door. Met een nieuw programma, met iedereen die wil meedoen. Tot 2028 en verder.

**WAAR
STAAN
WE NU?**

Waar staan we nu?

Het Culturele Hoofdstadjaar heeft veel in beweging gebracht. Met honderden evenementen en duizenden vrijwilligers en professionals ontvingen we miljoenen bezoekers uit binnen- en buitenland. We stonden wereldwijd op het podium en veranderden van 'ut het nooit wat weest' in een zelfbewuste en zelfverzekerde regio, midden in Europa. Leeuwarden en Fryslân hebben in 2018 een nieuwe groef gevonden, met de kracht van iepen mienskip als drijfveer. We hebben op grootse wijze ambitie gehad en die ambitie ook waargemaakt. We hebben geleerd dat veel mensen en organisaties op hun eigen wijze willen bijdragen aan een duurzame, eerlijke en positieve samenleving. We hebben ontdekt dat een stip op de horizon een beweging en samenwerkingen op gang kan brengen. En dat kunstenaars en cultuurmakers bij uitstek de verbeelders zijn om duizenden mensen in touw te krijgen voor een gedroomde toekomst waarin iedereen meedoet op een gezonde aardbol.

Maatschappelijk effect

Niet alleen de betrokkenheid van ruim 60.000 vrijwilligers is een indicatie van de maatschappelijke impact die LF2018 heeft gehad. Ook de participatie van 2500 cliënten van Talant, de deelname van ruim 11.000 basisschoolkinderen aan een project als Circus Adje en de grote aandacht in politiek en media voor bijvoorbeeld een project als Fossylfrij Fryslân laten zien dat de maatschappelijke impact van LF2018 enorm is geweest.

"Ik heb geholpen met een ontbijt in een school. Dat vond ik super. Ik vind het leuk om mensen blij te maken en te verzorgen. Eten, drinken, een kopje koffie. Ik zit ook bij de vergaderingen over Culturele Hoofdstad. Daar bespreken we van alles en nog wat. Ik denk wel dat ik volgend jaar ook wat ga doen. Ik wil zo veel mogelijk meehelpen."

Johan Duursma

cliënt van Talant en vrijwilliger LF2018

Artistiek effect

Het programma van LF2018 bracht reuring en beweging in Leeuwarden en Fryslân. Van een plek waar jongeren vooral vandaan wilden, werd het een plek waar geëxperimenteerd en ondernomen wordt en waar je je juist wilt vestigen. De hoeveelheid evenementen met een nationale en internationale kwaliteit is enorm toegenomen. Een aantal won toonaangevende, soms Europese, prijzen. Friese kunst- en cultuurmakers hebben projecten ontwikkeld met een duidelijke Friese signatuur die internationaal opvallen. Ze nemen de verhalen en het dna van een plek als vertrekpunt en werken samen met mensen die deel uitmaken van die plek. Ze stellen vragen over de toekomst van deze plekken. Gaan we die open tegemoet of kiezen we voor de waan dat we kunnen behouden wat was?

Democratisch effect

We hebben politici, journalisten en wetenschappers een rationeel gesprek laten voeren over de toekomst. Kunstenaars brachten vragen en argumenten in die het hart raken. Daarmee maakten we mensen bewust van hun veranderende omgeving, verhoogden we betrokkenheid en zetten we een beweging in gang. Kunst brengt mensen bij elkaar en zet aan tot nadenken over wat we van waarde vinden. Met Places of Hope stelden we vragen over de toekomst van ons landschap, met Iepen Up over de toekomst van onze mienskip en met Under de toer over de toekomst van ons erfgoed.

Economisch effect

Iedere geïnvesteerde euro in LF2018, bracht tenminste € 2,25 op. Een prachtig direct resultaat, dat nog maar eens duidelijk maakt dat investeren in cultuur loont. En dat gaat verder dan alleen de directe opbrengsten, want een rijk cultureel klimaat heeft ook bewezen positieve effecten op de waardering voor het woon- en vestigingsklimaat en de aantrekkingskracht voor cultuurtoeristen, een economisch aantrekkelijke groep.

A group of people, likely dancers or performers, are shown in traditional orange and brown patterned clothing. They are looking upwards, and a bright light source is visible in the dark background above them. The text "WAT IS ONZE KRACHT?" is overlaid in large white letters.

**WAT IS
ONZE
KRACHT?**

Fryslân heeft de hoogste kerkdichtheid van Europa, maar geen enkele kathedraal. Dat zegt veel over de Friese cultuur. De terpen, de elf steden, het coulissenlandschap, ze hebben één ding gemeen: mensen wonen er in relatief kleine, hechte gemeenschappen. In die gemeenschappen zijn zij allemaal op elkaar aangewezen. Van jong tot oud en van hoog- tot laagopgeleid. Maar om als gemeenschap verder te komen, moeten we naar buiten treden.

Als de genen van de samenleving uit cultuur bestaat, dan is de mienskip het Friese dna. Friezen denken vanuit de mienskip. Nog altijd. De samenleving is niet hiërarchisch, de betrokkenheid groot, mensen schakelen makkelijk en weten elkaar te vinden als er iets moet worden gedaan of geregeld. Dat is een enorme kracht. LF2018 was daarvan een overtuigend bewijs.

De mienskip heeft ook een keerzijde. Wanneer ze geen contact zoekt met andere mienskippen verarmt ze. Ze wordt exclusief en behoudend. Het denken verstart en het aantal oplossingen voor problemen neemt af. Deze ontwikkeling versterkt zichzelf. Mensen die wel verder willen kijken en openstaan, trekken weg.

Daarom is het belangrijk om ambitie te houden en met grootse verbeelding te blijven investeren in kunst die ons wakker schudt en soms ook troost. In community's die kruisbestuiven en nieuwe ideeën toelaten. Wij blijven mienskippen aanjagen om die kracht te vinden en we ondersteunen ze om er iets mee te doen.

We zetten impactcoalities in om mensen en maatschappelijke vragen te verbinden. Met elkaar in gesprek gaan over de uitdagingen van onze tijd vinden wij belangrijk, daarom sluiten wij aan bij het kennis- en debatprogramma dat hiervoor wordt ontwikkeld. We jagen aan en zorgen ervoor dat positieve bewegingen worden gevoed met creatieve ideeën en nieuwe manieren van kijken. Dat doen we met een ambitieus programma met inspirerende projecten. En we ondersteunen initiatieven vanuit de mienskip. Zo blijven we samen vooroplopen in het vinden van antwoorden die bij onze genen passen op vragen waar Europa en Fryslân voor gesteld zijn.

Friezen zijn 'út 'e skroeven' over Culturele Hoofdstad 2018. Het jaar maakte verwachtingen waar, gaf vertrouwen en smaakt naar meer

*Quote enquête LF2018
Leeuwarder Courant
31 december 2018*

Friese paradox

Veel onderzoekers vragen zich af hoe het toch kan dat de inwoners van Friesland altijd het hoogste scoren op de landelijke geluksindex, terwijl ze het minst verdienen. Wij vinden dat helemaal niet zo raar. It is not the economy, stupid. In hechte gemeenschappen wonen mensen fijner, voelen ze zich veiliger, meer gewaardeerd en verbonden, zijn ze gelukkiger en worden ze ouder. Al vraagt dat laatste in Fryslân nog wel enige zorg.

WAAR STAAAN WE IN 2028?

**Doe je ogen even dicht en
stel je voor dat het 2028 is.
Waar staan we nu?
Wat hebben we gedaan,
wat hebben we geleerd en
wat hebben we bereikt?**

We hebben laten zien hoe je de wereldwijde duurzaamheidsdoelen, de 'Global Goals', regionaal kunt bereiken. Door groot te denken en lokaal te doen. Door samen de schouders te zetten onder een betere plek voor onszelf, onze burens, het dorp en de wijk hebben we van Fryslân samen een provincie gemaakt die we met trots doorgeven aan een volgende generatie. Niet 'it bêste lân fan 'e ierde', maar 'it bêste lân foar de ierde'.

We zijn een Europese regio waarnaar wordt gekeken. En wij laten ons graag zien. Friese makers en kunstenaars trekken de wereld over met hun verhalen en hun herkenbaar Friese kunst. Ze staan op internationale podia en cultuuragenda's. Andersom is Fryslân veranderd door de spiegel die internationale kunstenaars en makers ons voorhielden. We hebben zelfvertrouwen. We weten wat we willen beschermen en wat we willen veranderen.

Onze economie is duurzaam en circulair. We gaan creatief om met wat er is en voegen alleen toe wat geen schade toebrengt. We hebben volop duurzame energie. We putten de aarde niet langer uit, maar hebben een nieuw evenwicht gevonden. Dat zie je terug in de natuur en het landschap, in de schone lucht en het schone water. En dat is goed wonen, ondernemen, werken en leven.

Niemand staat in Fryslân ongewenst aan de kant. Iedereen die wil, levert een waardevolle bijdrage aan de samenleving. Daarom zorgen we er ook voor dat talent zich ontplooit en dat iedereen de beste versie van zichzelf kan worden.

Fryslân maakt nieuwsgierig. We zijn in trek bij bezoekers van buiten de provincie die op zoek zijn naar het ervaren van een sense of place. Die de oorspronkelijkheid van de cultuur en de nieuwe kunst waarderen. Die mee willen genieten van de natuur, de duisternis en de ruimte zonder die te verstoren. Zij voelen zich welkom.

Iedereen verstaat elkaar in Fryslân. De voertaal kan Fries zijn of Nederlands, maar net zo makkelijk een mix daarvan. Veel jongeren spreken en lezen sowieso beide. Niet in de laatste plaats door de bloeiende Friese literatuur en muziek- en theatercultuur. De laatste Friese roman is vertaald in tal van talen. De auteur is als exponent van een nieuwe generatie schrijvers een veelgevraagde gast op internationale literaire bijeenkomsten. Daarmee is Fryslân een voorbeeld voor de rijkdom van meertaligheid.

Kunst wordt in Fryslân op waarde geschat. Professionele kunst en amateurkunst worden gekoesterd. Kunstenaars worden actief betrokken bij het maken van plannen. Een sterk en uitnodigend artistiek klimaat, ook voor nieuwe jonge makers, is geen luxe, maar een eerste levensbehoefte. Zonder is het lânskip, het erfskip en de mienskip niet open en zonder stonden we nu niet waar we dan staan.

WAT
GAAN WE
DOEN?

We bereiken de wereldwijde duurzame doelen door ze op een eigen manier in te vullen en er op onze manier aan te werken.

Kunst is daarbij onmisbaar. Daarom werken we aan een sterk artistiek klimaat. Kunst is de maatschappelijke Research & Developmentafdeling van Leeuwarden en Fryslân. We leggen lânskip, erfskip en mienskip onder de microscoop om het dna verder te ontdekken, pijnpunten aan te wijzen en er de goede dingen voor te doen. We stellen vragen, onderzoeken, experimenteren, winnen, falen en leren.

We zorgen ervoor dat de generatie van 2028 tot wasdom komt en realiseren een knooppunt voor inspirerende internationale verbindingen. Festivals zijn proeftuinen voor vernieuwing en bewustwording. November wordt als festivalmaand een jaarlijkse trekker.

Technologie alleen gaat ons niet redden. We moeten onder grote tijdsdruk en deels op ons gevoel – dus verkennend, tastend, dichtend, verwoordend, verbeeldend, ontwerpend – op zoek naar alternatieve sociale scenario's voor een nieuwe tijd. Culturele toekomstverkenningen en maatschappelijke projecten die ons zelfbeeld verhelderden zijn dan ook cruciaal. Onze creativiteit bepaalt mede ons vermogen om ons aan te passen. Creativiteit, in wetenschap en cultuur, zal zich meer moeten richten op hoe we met de veranderingen om kunnen gaan, hoe we een weerbare cultuur kunnen opbouwen, hoe we ons nog kunnen aanpassen, wat we nog kunnen doen.

George Brugmans

directeur Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam

Marleen Stikker

directeur van Waag

NRC 15 juni 2019

Om 2028 tastbaar te maken, werken we met een aantal tussenstops die ervoor zorgen dat we de eindstreep als wenkend perspectief voor ogen houden en dat we onderweg ook nog genoeg te vieren hebben. En ondertussen maken we onze eigen omgeving steeds iets beter: duurzamer, schoner, kleurrijker en mooier.

UNESCO City of Literature

We waren Lân fan Taal, nu willen we 'UNESCO City of Literature' worden. Als Friezen zijn we lid van sterke Europese netwerken voor minderheidstalen en dat levert ons veel op. Maar voor iemand uit China of Canada is er geen verschil tussen het Nederlands en het Fries. Door onderdeel te zijn van het UNESCO-netwerk begeven we ons op het wereldtoneel van de talen, wat ons betreft een plek waar het Fries thuishoort. We stimuleren bestaande schrijvers in Fryslân en jagen een nieuwe generatie schrijvers aan. We zetten het produksjeplatform meartaligens in als internationaal ontmoetingspunt. Als City of Literature vieren we het woord en de meertaligheid. Taal vormt geen grens meer, maar helpt ons om grenzen te verleggen. UNESCO City of Literature is niet een eenmalige titel, maar een titel die Leeuwarden-Fryslân kan blijven voeren. In juni hebben wij een uitgebreide aanmelding bij UNESCO ingeleverd, in november horen we of Leeuwarden-Fryslân de titel mag voeren.

Drie triënnales

Elke drie jaar organiseren we een triënnale. Dat zijn er drie tot 2028. We nemen voor elke editie steeds twee jaar om voor te bereiden. Natuurlijk staat het artistieke leven dan niet stil. Er zijn publieksvoorstellingen, jaarlijkse festivals en kunstprojecten. Ondertussen werken professionele makers en mienskipprojecten aan een sterk triënnaleprogramma. In het derde jaar pakken we daarmee groots uit. In 2022, 2025 en 2028. De triënnales zijn een feest voor iedereen in Fryslân en magneten voor kunstliefhebbers en cultuurtoeristen van elders. Met de triënnales versterken we het artistieke en creatieve klimaat. We werken samen met internationale gezelschappen. We denken vanuit kwaliteit over nieuwe producties en kunstwerken. We bieden talent een kans om zich te ontwikkelen en te manifesteren en we prikkelen bestaande organisaties met onze ideeën, vormen en uitingen.

Triënnale 2022: Op de bodem van de zee

Fryslân is door de Friezen vanaf de terpen uit de zee omhoog getrokken. Met meer dan elfduizend gemalen, stuwen en inlaten wordt onze provincie dagelijks droog gehouden. Niet alleen zorgde onze werkwijze voor de typisch Fryske mienskipcultuur van samenwerken en elkaar helpen, het is ook de eeuwenoude basis van onze goede landbouwgrond en welvaart. Maar onze welvaart kent een keerzijde waardoor de aarde nu fors opwarmt. We hebben de kachel te hoog gestookt. Nederland heeft niet een Plan B wanneer de zeespiegel fors stijgt. In hun boek *The Collapse of Western Civilisation* verplaatsen wetenschapshistorici Naomi Oreskes en Erik Conway zich naar het jaar 2300 om vanuit daar terug te kijken op twee eeuwen aan natuur- en maatschappijrampen als gevolg van de opwarming van onze aarde. 'The nation formerly known as the Netherlands', anno 2300 een verdronken land, speelt hierin een van de hoofdrollen.

Hoe leven we samen in een verandering van tijdperk? Hoe geven we in ons eigen dorp en wijk vorm aan onze mienskip terwijl in de media de wereld uit elkaar lijkt te vallen? En valt er ook nog wat te lachen of is alles kommer en kwel?

Water, voedsel en iepen mienskip zijn de leidende thema's voor de eerste triënnale. De werktitel: Op de bodem van de zee. We dagen in 2022 kunstenaars uit om met poëtische projecten bij te dragen aan een betere wereld: vanuit locaties door heel Fryslân, vanuit het specifieke erfgoed en het landschap van al deze plaatsen en in samenwerking met de mienskip ter plekke. Kunstenaars brengen de verbeelding aan de macht. Samen met bedrijven, overheden, onderwijs en maatschappelijke organisaties werken we vervolgens schouder aan schouder door aan wat die verbeelding aan ideeën en oplossingen brengt.

European Green Capital 2025

De provincie Fryslân heeft de ambitie om tot de top drie van meest circulaire regio's in Europa te behoren. Dat vraagt om creatieve makers, denkers en doeners. Wij zetten de titel European Green Capital in om die uitdaging een naam te geven, om mensen bij elkaar te brengen om er samen voor te gaan en om er met z'n allen naar uit te kijken. Wij willen de titel in de wacht slepen. Water is onze troefkaart. Maar we laten Europa ook zien hoe we werken aan een fossielvrij en circulair Fryslân. Hoe we duurzaamheid invulling geven vanuit het Friese ecosysteem. Wat ons betreft gaat dat over hoe we omgaan met de omgeving in brede zin. Met de natuur, met het landschap en met elkaar. Biodiversiteit en diversiteit liggen in elkaars verlengde.

Door zo naar de Green Capital te kijken, zetten we onze kracht in om de titel te veroveren. We verbinden mensen op maatschappelijke vraagstukken zoals klimaatverandering, soortenverlies en de energietransitie. We werken samen met bestaande impactcoalities en we smeden nieuwe om tot creatieve oplossingen te komen. We voeren debatten, gaan met elkaar in dialoog en delen kennis. Festivals zijn onze proeftuinen. We vragen burgers, boeren en buitenlui om met ons mee te doen. Iedereen is nodig: leerlingen, studenten en wetenschappers, kunstenaars en makers, natuurbeschermers en vervuilers, stedelingen en dorpsbewoners, oude en nieuwe Friezen. Kortom, iedereen die bereid is door een groene bril naar zijn omgeving te kijken.

Mienskipsprogramma

Of je nu vanuit je vak, passie of zorg om de eigen omgeving meepraat: jouw ideeën over de toekomst voor Fryslân doen ertoe. Haak aan, doe mee en laat van je horen. Samen met Keunstwurk, het Iepen Mienskipsfûns en het Leeuwarder Mienskipsfonds werken we samen aan sterke projecten uit de mienskip. We helpen je bij het ontwikkelen van een projectplan, soms met een beetje geld en waar we kunnen met publiciteit. Alle plannenmakers kunnen voor hulp en advies terecht bij het Mienskipsloket: een plek die zijn kracht en nut de afgelopen jaren bewezen heeft. Want de ideeën uit de mienskip bleken de longen van Culturele Hoofdstad: de honderden projecten - groot en klein, in dorp en stad of grensoverstijgend - maakten van het jubeljaar een onvergetelijke reis. Die beweging gaat wat LF2028 betreft onverminderd door. Met dezelfde energie, vanuit dezelfde gedachte om onze provincie, jouw omgeving, nog gezonder en aantrekkelijker te maken. Samen met Keunstwurk kan LF2028 jouw plannen, als je dat wilt, koppelen aan professionele makers. We wisselen creatieve geesten uit met cultuurdenkers uit andere landen. We organiseren weer Greidesessies en helpen je om ingewikkelde projectplannen gemakkelijk te maken. We versmelten initiatieven van onderop met werk van professionele makers. Het omvangrijke netwerk van maatschappelijke partners, lokale overheden, fondsen en internationale makers is waardevol gebleken. We nodigen je uit om er gebruik van te maken. Nu en de komende jaren: wij willen er voor jou zijn. En natuurlijk zetten we onze mediakanalen ook in voor de parels uit het Mienskipsprogramma.

Door onze keuzes van de afgelopen honderd jaar hebben we onze keuzes voor de komende eeuw beperkt. De staat van de aarde bepaalt wat we moeten doen. En dat redden we niet met technologie. Zonder creativiteit en verbeelding hebben we onvoldoende antwoorden op de klimaatcrisis, de groeiende ongelijkheid en de ongecontroleerde macht van de techbedrijven. Alleen door kunst in stelling te brengen, winnen we de strijd voor een leefbare wereld.

PROGRAMA

Onze plannen zijn nog volop in ontwikkeling. En dat zullen ze ook blijven, want nieuwe ideeën zorgen voor nieuwe inzichten. Voor mooie projecten met impact op onze samenleving maken we graag ruimte. We presenteren met trots een eerste programma voor de tweede helft van 2019 en 2020, met een doorkijkje naar de jaren hierna.

Dit programma is nog niet volledig. We blijven en gaan in gesprek met bestaande culturele organisaties en nieuwe plannenmakers. Met ondernemers, onderwijs, overheden en maatschappelijke organisaties. Uit die gesprekken filteren we projecten waarmee we een gezamenlijke doelstelling hebben.

Zo zullen de blockbusters van bijvoorbeeld het Fries Museum in de komende jaren nog een plek in het programma krijgen. Net als de komende producties van Tryater of het programma van de Friese schouwburgen. Claudy Jongstra met haar Farm of the World. Of activiteiten rond het honderdjarig bestaan van het Woudagemaal en projecten die voortkomen uit het kennis- en debatprogramma dat ook in het kader van de legacy van LF2018 wordt ontwikkeld. Ook de vele projecten die overal in de provincie weer opborrelen, krijgen een plek in het mienshipsprogramma van LF2028.

Het is al wél een programma waar we grutsk op zijn. Omdat een groot aantal projecten past binnen onze eerste triënnale 'Op de bodem van de zee.' Water, voedsel en iepen mienskip zijn leidende thema's voor deze triënnale. En omdat de projecten bijdragen aan onze belangrijkste ambities: het ontwikkelen van het artistieke klimaat in Fryslân, het stimuleren van internationalisering en het aanjagen van oplossingen voor onze belangrijkste maatschappelijke vraagstukken. Dat duiden we niet per project, dat spreekt meestal voor zich.

Het is een programma waarin we de tijd nemen om het goed te doen. Kwaliteit vraagt om voorbereiding. En investeren in een generatie nieuwe makers begint met kleine stappen. We willen geen plofkippen, maar werken aan een betekenisvol programma dat zich verbindt met nationale en internationale partners. Alleen zo creëren we een omgeving waarin creativiteit, kwaliteit en resultaat hand in hand gaan. Waar veel mensen afkomen op internationaal toonaangevende kunstenaars en cultuurmakers die bekend staan om hun vernieuwende en frisse aanpak. En waar meer dan ooit Friese makers hun werk over de grenzen tonen.

Dit programma is een uitnodiging. Om met je ideeën aan te sluiten bij een van de triënnales. Om samen te werken en elkaar te inspireren. En bij te dragen aan gedeelde ambities. We gaan de komende periode graag met je in gesprek. Om vorm te geven aan de triënnales, aan het artistiek klimaat of aan andere onderdelen van het LF2028-programma.

YN PERSPEKTYF

INTERNATIONAAL, 2022

Film, acrobatiek, theater, muziek en dans komen allemaal voorbij in *Yn Perspektyf*. De voorstelling is een voorbeeld van *nouveau cirque*; een circusdiscipline die geen leeuwen en olifanten toelaat, maar het verhaal en de kunstenaars centraal stelt. In *Yn Perspektief* worden bovendien films vertoond met beelden over maatschappelijke vraagstukken met betrekking tot onderwerpen die ook elders in Europa een rol spelen en die uitnodigen om na te denken.

Yn Perspektief heeft grootse plannen. Na de première in de eerste triënnale van LF2028 - in 2022 - in Fryslân, gaat de voorstelling de wereld over. Hooggeëerd publiek: komt dat zien en laat u verwonderen! *Yn Perspektief* is een initiatief van Klaas Toering die in 2018 betrokken was bij *Lost in the Greenhouse* en *Sailing on the Grass*.

WARMING UP

LEEWARDEN, 6-7 JUN 2020

In korte tijd zullen er grote klimaatveranderingen plaatsvinden. Maar wat houdt dat in? En hoe gaan we daarmee om? Warming UP gaat op zoek naar antwoorden. Het klimaatvraagstuk kunnen we niet alleen aan de politiek overlaten, want het zijn vragen voor iedereen. Ze zijn voor alle inwoners van Fryslân: van kinderen tot pensionado's en van leiders tot lezers. Daarom komt er een Friese Terpentop, een heuse volksvergadering. Theatermaker Karlijn Benthem ontwerpt een gespreksvorm om het voor iedereen makkelijk te maken om mee te werken aan een Friese Klimaatverklaring voor de toekomst. Ook is er de *Grote Geweldige Evacuatieoefening* van kunstenaar Arne Hendriks waarbij iedereen kan aanhaken bij een collectieve volksverhuizing. Geen "vluchtroute", maar een "vertrekfeest". Code Groen in plaats van Code Rood. Verandering met muziek, zeepkisten, stempels en stampij.

ELFWEGENTOCHT

FRYSLÂN, GRONINGEN, DRENTHE, 2020

Twee weken feest zonder een druppel benzine of diesel. Twee weken voortbewegen zonder fossiele brandstof. In de zomer van 2018 rook het in Fryslân dankzij de Elfwegentocht niet eerder zo lekker. Er deden honderdduizend Friezen mee aan het plan van Friese studenten. In 2019 won het project een tweede prijs in de Europese Energy Award 2019. En belangrijker: Friese gemeenten en bedrijven startten een offensief voor nog veel meer schone mobiliteit.

Er zijn nu veertien tankstations voor schone diesel, het openbaar vervoer rijdt vanaf 2021 fossielvrij en op tientallen scholen wordt nu al nagedacht over de volgende versie. Het is dus logisch dat de Elfwegentocht in het programma terugkeert. De volgende is in 2020 en wordt dan gehouden in Fryslân, Groningen en Drenthe. Met nieuwe brandstof - LF2028 in plaats van LF2018 - maar met dezelfde tomeloze energie.

HOUTSTEK

FRYSLÂN, 2020

Make lân, not war. Houtstek 2020 gaat het beroemde Woodstock-festival uit 1969 dunnetjes overdoen. Al gaat de vergelijking natuurlijk mank: Woodstock werd bezocht door 400.000 mensen en zoveel zullen er in de weilanden bij de Greidhoeke vermoedelijk niet komen. Maar de boodschap is vijftig jaar later nauwelijks anders. Houtstek 2020 wordt een positief geladen oproep om Moeder Aarde te redden. Niet de oorlog in Vietnam, maar een veel biodiverser landschap is dit keer het doel.

Onder de slogan *'make lân, not war and leave a trace of Flower Power'* worden onder meer nieuwe protestliedjes gemaakt en uiteindelijk gespeeld op Houtstek. In aanloop naar het festival vestigt anjager Kening fan 'e Greide nog vaak de aandacht op biodiversiteit. De kick-off is al op 17 augustus 2019 in restaurant Bergsma in Easterein.

MOLKE 2.0

FRYSLÂN, 2019-2020

Wat gebeurt er allemaal voordat je glas melk op tafel staat? En wat kun je zelf doen om het glas duurzaam te maken? Molke 2.0 geeft op deze én andere vragen het antwoord. Melkveehouders en burgers werken samen in een tweejarig community-art-project dat ook over de soms moeizame relatie tussen boer en burger gaat.

Om elkaar beter te leren kennen en begrijpen, start het project deze zomer met speeddates tussen boeren en burgers. Daarna, in september, maken jonge acteurs en dansers samen met professionals, boeren en burgers een korte voorstelling. De finale is in 2020 met het grote locatietheaterstuk *De reis van melk*. De reis van koe naar koelkast, van boerderij naar eettafel. Molke 2.0 is een project van Kunstwurk onder artistieke leiding van Janneke de Haan en Willy van Assen.

WORLD FOOD WEEK

FRYSLÂN, 14-20 OKT 2019

We moeten anders produceren, anders eten, minder voedsel verspillen en er tegelijk voor zorgen dat boeren hun boterham kunnen verdienen. Om dit bewustzijn te vergroten, vindt in oktober de World Food Week plaats. Een hele week staat voedsel in het middelpunt van de belangstelling. Het gaat over genieten van eten en de invloed van 'wat jij op je bord scheidt' op je gezondheid, de bodem, het landschap, de biodiversiteit en de toekomst van de boeren. De World Food Week moet resulteren in een aantal concrete stappen die de voedsel- en landbouwtransitie versnellen.

De activiteiten vinden plaats in heel Fryslân en iedereen kan meedoen. Er zijn culturele projecten in de horeca, op scholen en in winkels. Schoolkantines serveren louter gezond voedsel, er zijn symposia, gezamenlijke kooklessen en er wordt een groot publieksfestival gehouden. Wijken en dorpen schuiven gezellig aan bij goed gedekte eettafels.

EETBARE NATUUR

LEEWARDEN, MEI 2020

Het Fries StraatFestival viert feest! In 2020 siert het theaterfestival voor de veertigste keer de binnenstad van Leeuwarden. Het belooft een feestelijke editie te worden met extra veel verrassingen. Beleef Leeuwarden zoals je de stad nog niet eerder meemaakte. Natuurlijk zijn bekende ingrediënten als straattheater, jong talent, internationale circusacts en swingende muziekoptredens ook komend jaar niet weg te denken. Speciaal voor de veertigste verjaardag ondersteunt LF2028 het Straatfestival met bijzondere projecten rondom onze eetbare natuur. Wat dit is mogen we nog niet verklappen, maar dat het overrompelend bijzonder en vooral heel aards is, dat beloven we!

UNESCO CITY OF LITERATURE

LEEWARDEN, NOV 2019

Wordt Leeuwarden opgenomen in het internationale UNESCO-netwerk 'Cities of Literature'? In november wordt bekend gemaakt welke steden de eer krijgen. Dat Leeuwarden zich opgegeven heeft, sluit aan op het 2018-programma 'Lân fan Taal', waarin taal en literatuur de hoofdrol speelden.

De ambities van de stad spreken boekdelen. Om onder andere laaggeletterdheid tegen te gaan, moeten educatieve projecten voor meer taal- en vertelplezier zorgen. Er wordt gestreefd naar meer professionele begeleiding voor schrijvers met ambitie. En naar het creëren van plekken voor cultuurmakers uit binnen- en buitenland, om nieuwe en vernieuwende samenwerkingen te stimuleren. Daarnaast worden huidige en toekomstige schrijvers niet alleen zichtbaarder door middel van optredens, maar ook door het visualiseren van literatuur in de openbare ruimte.

Krijgt Leeuwarden de titel dit jaar niet, dan gaan gemeente en provincie sowieso met een deel van de ambities door.

SICHTBERENS

LEEWARDEN, DOORLOPEND

Overal in de binnenstad van Leeuwarden doemen ze op: grote witte letters. Bovenop gebouwen, op pleinen, onderaan een brug, op de wal. Samen vormen ze woorden en korte zinnen die ons anders laten kijken. Samen vormen ze woorden en korte zinnen die ons anders laten kijken. Is het Nederlands, Engels, of nee - toch Fries? Er bestaat een meertalige rijkdom in de provincie waar de Friezen trots op zijn en die gezien mag worden. Het project Sichtberens brengt die rijkdom op een speelse en beeldende manier onder de aandacht. Kunstenaar Marten Winters en grafisch ontwerper Aad van Altena bedachten in 2018 deze creatieve vorm om taal te laten leven. De rake teksten op goed zichtbare locaties in de Friese hoofdstad zijn ook na het Culturele Hoofdstadjaar nog te ontdekken en binnenkort volgt zelfs een nieuwe. Lees mee.

PICTUREPOEMS

FRYSLÂN, VANAF SEP 2019

Hoe maak je Friese poëzie toegankelijk voor een breed publiek? Hoe wek je 'vergeten' gedichten van overleden Friese dichters opnieuw tot leven? Hoe toon je de schoonheid van de Friese taal en de Friese poëzie? Laat de verbeelding spreken en maak beeldgedichten van bestaande en nieuwe poëzie. Waar de muziek al jaren de traditie van de videoclip kent, kent Friese poëzie binnenkort de PicturePoems. Door middel van close reading, 'letters priuwe' op z'n Fries, wordt de betekenis en actualiteit van een gedicht ontrafeld en omgezet in film. Met geluid, voordracht, muziek, nieuwe en bestaande beelden, wordt poëzie nieuw leven ingeblazen. De PicturePoems zijn vanaf eind september wekelijks te zien op NPO2.

BROED- PLAATSEN

FRYSLÂN, DOORLOPEND

Plekken om te experimenteren, vrij van een sluitend verdienmodel. Dat is waar een regio met een gezond creatief klimaat zorg voor moet dragen. Het begint bij het openstellen van publieke plaatsen waar geëxperimenteerd mag worden. De ervaring leert dat deze plekken als een magneet werken voor nieuwe initiatieven, economische spin-off en culturele reuring.

Vanuit LF2028 worden initiatieven van makers ondersteund die vergeten plekken in beslag nemen en omtoveren tot creatieve plekken. Zoals Asteriks, dat samen met het Leeuwarder Ondernemersfonds een hoopvolle visie heeft op het Leeuwarder Spoordokgebied en daar in de zomer van 2020 een Stadsoase wil openen. Maar ook de plannen voor de ontwikkeling van de Westerkerk in Leeuwarden en van Stichting Kalamiteit, die investeert in een broedplek voor de muzikscene in Dokkum.

WESTERKERK

LEEUWARDEN, VANAF 1 NOV 2019

De Westerkerk, voormalig Theater Romein, wordt een huis waar mensen worden samengebracht middels kunst en dialoog, juist in deze polariserende tijden. Het wordt een interdisciplinaire broedplek voor muziek, literatuur, film, debat, beeldende kunst, toneel en nog veel meer. Er is ruimte voor iedereen en alle ideeën. Artiesten uit Fryslân worden niet alleen verbonden aan lokale initiatieven, maar ook aan artiesten uit binnen- en buitenland. Kwaliteit en diversiteit is waar het om draait bij de projecten. De Westerkerk wordt een plek voor jonge makers om zich te ontwikkelen en een band op te bouwen met Leeuwarden en Fryslân. Een plek waar de culturele legacy jarenlang door kan werken.

STICHTING KALAMITEIT

DOKKUM, EIND 2019

Het pand van Stichting Kalamiteit in Dokkum is een broedplaats voor muzikanten en artistiekelingen. Kalamiteit heeft als doel de vrije kunst te bedienen door te faciliteren en samenwerkingen tussen verschillende kunst disciplines te stimuleren. Wekelijks galmt de muziek van bands als Yuko Yuko, The Homesick en Sackback door de gangen. Het pand waarin de stichting is gehuisvest biedt veel mogelijkheden om zelfstandig te werken in diverse werkplaatsen. Op dit moment wordt er hard gewerkt om het pand voor het einde van 2019 zo aan te passen dat het er ook in de winter comfortabel is. Zo hoeven de bands en kunstenaars geen rookwolkjes in de kou te blazen en kan de vrije kunst er het hele jaar door rocken.

SENSE OF PLACE

WADDENZEEKUST, VANAF 2019

Van Den Helder tot en met de Dollard: het kustgebied langs de Waddenzee is even uitgestrekt als adembenemend. Sense of Place vergroot de schoonheid van het UNESCO-werelderfgoed uit. Dat gebeurt met landschapsarchitectuur, kunst- en ecologische projecten. Sense of Place-projecten als Wachten op hoog water, Bildtstars en Eigenheimers, Off Season Art Gardening en Camera Batavia toonden zich al aan een groot nationaal en internationaal publiek. Veel andere plannen, zoals het ambitieuze Dijk van een wijf - een honderd meter lang met gras bedekt vrouwenlijf in een dijk - zijn nog in ontwikkeling. Sense of Place benadrukt de unieke waarden van zee en land, water en lucht, kust en achterland, mens en natuur.

HI/LO

DE HELE WADDENREGIO, 2022

In de zomer van 2022 organiseren Into the Great Wide Open en Oerol een grote kunstexpositie op alle eilanden en kustplaatsen aan de Waddenzee. Tijdens deze periode vindt een groot aantal evenementen plaats, zowel op de eilanden als aan wal. De kern wordt gevormd door de zomerfestivals op de Wadden, die zich ook nu al onderscheiden door hun professionele kunstprogramma's. Tijdens de Hi/Lo wordt het accent verlegd en vormt de kunst ook een inspiratiebron voor andere cultuuruitingen.

Waar de kunst op de festivals doorgaans van tijdelijke aard is, wordt nu een veel groter publiek in staat gesteld de werken te bekijken vanwege de lange periode van exposeren. Bovendien biedt de lange looptijd kunstenaars de gelegenheid dit element in hun ontwerp te integreren. Zowel noordelijke makers als internationale makers maken werk geïnspireerd op het landschap en de verhalen van de omgeving. Voor publiek van hier en uit de rest van de wereld.

OFFSEASON ART GARDENING

EUROPA, 2019-2021

Het project Off Season Art Gardening brengt kunstenaars uit Zweden, Litouwen en Nederland bij elkaar. Samen werken zij met het publiek aan kunst in de openbare ruimte op het gebied van land art, landschapsarchitectuur en tuinontwerp. Participatie en co-creatie staan hierbij centraal. Off Season Art Gardening biedt een platform voor reflectie op de relatie met de lokale gemeenschap en het landschap in alle drie de landen. Met interactieve workshops en educatieve activiteiten wordt het publiek aangemoedigd en uitgedaagd om zich bij de productie van de kunstobjecten aan te sluiten. In Fryslân sluit Off Season Art Gardening aan bij de projecten die langs de waddenkust ontwikkeld worden door Sense of Place. De omgeving rondom de dorpen Blije, Wierum, Ternaard en Holwerd speelt hierbij de hoofdrol. Deze zomer leven de kunstenaars zich in ús provinsje uit, niet alleen met het publiek maar ook met kunstenaar Alex van de Beld en docenten en studenten van NHL Stenden Hogeschool.

STORY VALLEY - NEW NOARDIC WAVE

FRYSLÂN, DOORLOPEND

Film- en mediaplatform New Noardic Wave is ervan overtuigd dat Fryslân het ideale experimenteergebied is voor creatieve makers. Een plek om nieuwe verhalen te ontwikkelen en te innoveren op het gebied van vertelvormen en mediaplatformen. Daarom doopt New Noardic Wave vanaf november 2019 ús provinsje om tot Story Valley. Dé plek waar je als maker moet zijn als je een korte film, serie, documentaire, podcast of vlog wilt ontwikkelen en produceren. Binnen vijf jaar moet Story Valley een bruisend, zelfvoorzienend en duurzaam ecosysteem zijn. Ambacht, sociaal-maatschappelijke impact en creativiteit staan er centraal. Zo blijft de regio aantrekkelijk voor talent en worden er originele verhalen verteld met een Friese signatuur. Tijd om het Friese landschap, de verhalen, de taal en het talent met de rest van de wereld te delen.

PLONS!

LEEWARDEN, 4-6 OKT 2019

Plons! is een frisse duik in doculand. Begin oktober is in Leeuwarden de eerste editie van het International Short Documentary Film Festival Leeuwarden dat veel korter tot Plons! is gedoopt.

Het driedaagse festival wordt gehouden in het ruim van atelierschip Eestroom. Daar kijk je een weekend lang naar korte documentaires van over de hele wereld. De inleidingen komen van (lokale) filmprofessionals.

Alles voltrekt zich in een sfeer van huiselijke gezelligheid. Met elkaar rond een houtkachel hoopt Plons! op verwondering en debat. Het programma richt zich op creatieve, kwalitatief sterke documentaires die prikkelende thema's behandelen. Voor de ervaren en de beginnende filmkijker of -maker.

FILMKICK ACADEMY

LEEWARDEN, NOV 2019

Het Noordelijk Film Festival presenteert de Filmkick Academy: een meerdaags programma exclusief voor filmmakers. Professionals geven masterclasses, workshops en coachlessen. De onderwerpen zijn divers: van scriptschrijven en het maken van een scenario tot het vinden van financiering en het pitchen van je plan.

Je ontmoet en spreekt de (internationale) gasten van het festival, bekijkt met anderen je eigen filmproductie en je krijgt feedback. De deelnemers pitchten aan het einde van de week hun filmplan, de winnaar is duizend euro rijker.

Filmkick Academy ontstond in 2018 als een samenwerking van het Noordelijk Film Festival en New Nordic Wave en is bedoeld voor beginnende filmprofessionals die werken aan een serieus filmplan. Regisseurs, producenten, scenaristen en andere filmpro's zijn van harte welkom.

NACHTKIJKERS FILMFESTIVAL

HEEG, 23-25 AUG 2019

Wat is er mooier dan films kijken onder een sterrenhemel met popcorn op een stretcher, je teenslippers in het zand en een cocktail binnen handbereik? In augustus dompelen film liefhebbers zich onder in de geneugten van het tweedaagse Nachtkijkers Filmfestival. In de openlucht van watersportcamping Heeg zijn films, muziek, workshops en ontspanning leidend. De tweede editie van Nachtkijkers combineert filmkijken en kamperen.

Naast het jaarlijkse filmfestival organiseert Nachtkijkers ook zogenaamde pop-up-avonden, waar (arthouse) films op een alternatieve manier worden gepresenteerd. Nachtkijkers wordt georganiseerd in samenwerking met partners Noordelijk Film Festival, Fries filmnetwerk New Nordic Wave, Watersportcamping Heeg, B-filmclub Not the Bs en kortefilmplatform Shortcutz Amsterdam.

FONDS INTERDISCIPLINAIRE PRODUCTIES

FRYSLÂN, 2019

Het ontbreken van een interdisciplinair productieklimaat en bijbehorende productiebudgetten is voor veel makers een belemmering om de volgende stap te zetten. Jong talent moet beter gevoed worden om structureel en duurzaam impact te hebben.

Met steun van LF2028 maakte en presenteerde Theatercollectief Skoft&Skiep afgelopen juni de voorstelling *Part-time Paradise* op Oerol. Het kwam ze op enthousiaste reacties en goede recensies te staan. Skoft&Skiep is een van de voorbeelden van een generatie jonge makers die op geheel eigen wijze nieuwe artistieke producties maakt: in relatie met de mienskip en vanuit de verhalen en de plek waar het werk zich afspeelt. In dit soort producties, van deze generatie makers, investeert LF2028 de komende jaren.

Een interdisciplinair cultuurfonds biedt jong talent professionele ondersteuning om goede plannen te ontwikkelen. De financieringen worden ingezet om een impuls aan Friese taal, cultuur, landschap, werkgelegenheid en artistiek klimaat te geven. Daarbij wordt steun van overheden, bedrijfsleven, culturele instellingen en het maatschappelijk veld gezocht.

STORMRAM

LEEWARDEN, 21 FEB 2020

“Woest en veelbelovend”. “Jonge-hondencharme in frisse festivalchaos”. De eerste twee edities van het mini-muziek- en theaterfestival STORMRAM werden goed ontvangen. Dat smaakt naar meer! STORMRAM Meets Amsterdam Fringe komt in 2020 als een meerdaags festival terug naar De Harmonie. Op verzoek van de stadsschouwburg slaan Leeuwarder theatercollectieven de handen ineen en brengen theater, kunst, muziek, experiment, performance en film in een explosief evenement samen. Voeg daar het eigenzinnige Amsterdam Fringe Festival aan toe en je weekend kan niet meer stuk.

In het kader van talentontwikkeling geeft Stadsschouwburg De Harmonie jonge makers de kans om vliegreuen te maken om zo tot spannende, verrassende avonden boordevol nieuwe theatrale ontdekkingen te komen. De Harmonie zet haar rol als netwerkverbinder tussen regionaal, nationaal en internationaal talent daar graag voor in.

FESTIVALS ALS PRODUCTIE- PLEKKEN

FRYSLÂN, DOORLOPEND

Festivals Oerol, Explore the North en Welcome to The Village werken de komende jaren samen aan het creëren van een noordelijke signatuur bij het maken en presenteren van kunst. De festivals, die ook als productiehuis fungeren, geven ruimte aan interdisciplinair talent van binnen en buiten Fryslân om een interactie aan te gaan met de verhalen en de eigenschappen van deze regio en om daar hun eigen (inter)nationale verhalen en inzichten aan te verbinden.

Landschap, water, ruimte, eilanden, dorpen, steden en vooral ook mensen zijn een bron van inspiratie voor projecten die zowel lokaal als universeel relevant zijn. De te ontwikkelen projecten en trajecten worden door de drie festivals ondersteund in de vorm van productiemogelijkheden en budgetten, residenties, presentatieplekken, advies en betrokkenheid. De festivals zetten hun nationale en internationale netwerken in om Friese producties de provincie- en landsgrenzen over te helpen.

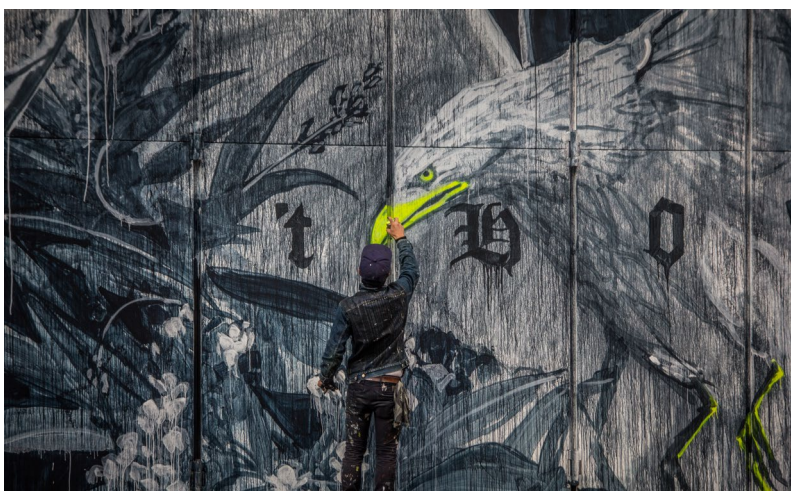
FUERZA BRUTA

LEEUWARDEN, 5-19 DEC 2019

Dit wereldberoemde en grensverleggende Argentijnse gezelschap zet de wereld op zijn kop. Ontsnap uit de realiteit en ervaar een dynamische show waarbij je wordt meegenomen naar een wervelende wereld. Verwacht het onverwachte tijdens deze energieke 360°-ervaring.

Na wereldsteden als Londen, New York, Berlijn, Moskou, Peking en Shanghai komt de show *Look Up* in december naar Leeuwarden. Naast deze onvergetelijke show is er nog veel meer te beleven. Tijdens het NieuweFuzie-programma, voorafgaand en na de shows, ervaar je kunst en film in een unieke installatie en wordt je energie op peil gehouden door meeslepende muziek van regionale bands.

Het NieuweFuzie-programma is geprogrammeerd door kunstinitiatief VHDG, filmplatform New Noardic Wave en Podium Asteriks. Brave New World Producties is opgezet om internationale projecten te verbinden aan regionaal talent.

WRITER'S BLOCK

LEEWARDEN, 12-14 JUL 2019

Writer's Block is een jaarlijks terugkerend event dat mural art en street art in al zijn vormen en verschijningen laat zien. Graffiti-artisten geven de Friese hoofdstad een kleurrijke facelift. In 2019 vindt het festival plaats van 12 tot en met 14 juli in, op, door, naast, onder, achter en voor parkeergarage De Klanderij.

Writer's Block is de grootste gratis viering van openbare kunst in het noorden. Kunst buiten de musea, buiten de galleries, buiten de ateliers. De straat als canvas en expositieruimte. Writer's Block presenteert street art die verwondert, inspireert, kleur geeft en soms schuurt, maar vooral zelfbewustzijn stimuleert.

Het evenement biedt een platform aan een bruisende, jonge street art-scene waarbij zowel lokaal als internationaal talent zich aan een steeds breder wordend publiek toont. Dankzij noordelijke street-art-kunstenaars, Friezen om utens en internationale graffiti-artisten van buitengewone klasse is de stad een weekend lang het kloppende street art-hart van het noorden.

MOSH FRL

LEEWARDEN, DOORLOPEND

Fryslân barst van het urban talent: van beginners tot professionals. De cultuurstroming is niet meer weg te denken onder jongeren en jongvolwassenen. Toch valt er nog winst te behalen als je kijkt naar de vertegenwoordiging van urban in het traditionele culturaanbod. Daar gaat Mosh FRL voor zorgen. Samen met makers en professionals begeleidt de organisatie het Friese urban talent bij het zetten van een volgende stap. Met masterclasses, workshops en het bieden van podiumplekken binnen en buiten de provincie, krijgt nieuw talent de kans zich verder te ontwikkelen. Tijdens het jaarlijkse urban festival ontmoeten beginnende en gevestigde talenten elkaar om samen te freestylen, jammen en nieuwe tricks te leren. Hip hop hoera!

ADJE

LEEUWARDEN, DOORLOPEND

'Kijk eens wat ik kan!' Het thema van Adje stimuleert kinderen en jongeren om kennis te maken met kunst en cultuur. Het project, in de vorm van een circus, leert de jonge kunstenaars in spe om samen te werken, dingen te durven en hun talenten te ontdekken. Zo trekt Adje langs elf basisscholen van Leeuwarden en sluit Adje ieder jaar in mei af met een festival waarop alle leerlingen laten zien wat ze hebben geleerd. Kinderen die er geen genoeg van kunnen krijgen doen mee aan de meesterklas of sluiten zich aan bij het Adje-orkest. Het project geeft jongeren in de wijken de kans om een eigen project, voorstelling of film te maken. Alles kan, alles mag. Want in het circus mag iedereen meedoen.

NOVEMBER FESTIVAL MAAND

LEEWARDEN, NOV 2019-2020

November koud en ongezellig? Niet in Leeuwarden! De ReOpening van Culturele Hoofdstad afgelopen november smaakt naar meer. En dus wordt deze wintermaand ook de komende jaren weer omgedoopt tot festivalmaand. Festivals en organisatoren slaan de handen ineen om Leeuwarden om te toveren tot een magische festivalstad met een aantrekkingskracht tot ver buiten de provinciegrenzen. November staat bol van topkunst waarbij makers uit de hele wereld samen met Friese kunstenaars een podium krijgen. Na een succesvol eerste jaar keert ook festivalhart De Stadskas terug als warme ontmoetingsplek van de stad.

Wie doen er mee? Het Noordelijk Film Festival, Explore the North, LUNA, Fair Saturday, Oerol, Verhalenavond, Keunstwurk, Sedrana, Meeuw Jonge Theatermakers, De Harmonie, IepenUP Live, New Noardic Wave en nog heel veel meer.

LUNA

LEEUWARDEN, NOV-DEC 2019

Wanneer in november de dagen korter worden, licht de binnenstad van Leeuwarden op in het donker. Het is weer tijd voor het jaarlijks terugkerende LUNA, het Leeuwarden Urban Night Adventure. Licht en geluid staan centraal tijdens drie avontuurlijke avonden van 28 tot en met 30 november. Het lichtfestival presenteert experimentele kunst in de openbare ruimte van de binnenstad. Aanstormend talent en vooraanstaande internationale kunstenaars laten zien hoe kunst een stad aantrekkelijker maakt.

Daarnaast haalt MAF, het Media Art Festival, van 22 november tot en met 8 december de beste (inter)nationale experimentele kunst naar Fryslân. Vijftien jonge kunstenaars nemen de bezoeker mee in de wereld van mediakunst. De festivals worden versterkt door een verdieppingsprogramma met workshops, performances en discussies.

AQUASONIC

LEEUWARDEN, 19-20 NOV 2019

Het is opera onder water, muziek vanuit immense aquaria, een concert zoals het klonk in Atlantis. *AquaSonic* streelt en prikkelt de zintuigen. Vijf muzikanten spelen en zingen in vijf grote watertanks en nemen het publiek mee naar hun gewichtloze onderwaterwereld. De nieuwste productie van de Deense groep *Between Music* is zonder meer één van de meest ambitieuze, muzikale theaterprojecten van deze tijd.

Voordat de bijzondere opera-onder-water vorm kreeg, werden ontelbare experimenten uitgevoerd. Samen met diepzeeduikers, instrumentenmakers en wetenschappers werkten de muzikanten tien jaar lang aan hun ultieme onderwaterdroom. De techniek om onder water te zingen werd geperfectioneerd en vanaf het moment dat *AquaSonic* in première ging, kreeg het gezelschap alleen maar juichende kritieken.

Explore the North en Stadsschouwburg De Harmonie zijn trots dat ze deze onwaarschijnlijke internationale ervaring in Leeuwarden kunnen presenteren. LF2028 deelt deze trots.

11 FOUNTAINS

FRYSLÂN, DOORLOPEND

Je kunt er niet omheen: Europa is sinds vorig jaar een openluchtgalerie rijker. En dat in 'ús provinsje'! 11fountains is een ware publieksmagneet die bezoekers uit de hele wereld trekt. Sinds 22 maart staan de fonteinën weer aan en sprankelt het water in de elf Friese steden.

Achter elke fontein schuilt een verhaal dat naadloos aansluit bij de actualiteit. De *Kievit* in Sloten zet je aan het denken over de vanzelfsprekendheid van schoon water. De *Ijsfontein* in Dokkum vertelt ons over drastische veranderingen in de natuur en een smeltende ijskap. En de *Walvis* van Harlingen verwijst naar de invloed van de mens op het leven in zee. In 2019 en daarna organiseert 11fountains verschillende activiteiten die aansluiten op de verhalen achter de elf fonteinën, zoals een reizende expositie en spetterende kletterdagen in het voorjaar als de fonteinën weer worden aangezet. Heb jij alle verhalen al ontdekt?

PANORAMA 2028

EUROPA, 2019-2028

Panorama 2028 is een programma van lezingen, dialogen en werkateliers. Het project laat mensen meedenken én meepraten over onze gezamenlijke toekomst, over een beter en rijker bestaan in onze eigen regio. Hoe gaan we om met gezond ouder worden, met eenzaamheid, met een bloeiend cultureel klimaat, met Fries zijn in Europa?

Daarbij zet Panorama 2028 zich in voor een schone bodem, frisse lucht, hernieuwbare energie, eerlijk voedsel en rijke biodiversiteit. Ambitueus? Jazeker. Nodig? Absoluut. Panorama 2028 kijkt en laat kijken naar hoe we onze brede welvaart samen vormgeven. Naar hoe we onze relatie met het water - schoon, zoet en zout - kunnen verbeteren.

Panorama 2028 is een ontmoeting tussen wetenschap en cultuur. Hoogleraren en kunstenaars uit binnen- en buitenland praten met elkaar en leren van elkaar. Omdat onderwerpen als klimaatverandering en bodemdaling nu eenmaal onze brede aandacht verdienen.

IEPENUP LIVE

LEEUWARDEN, DOORLOPEND

Een podium om te vertellen, te luisteren, mee te praten, te discussiëren en te ontmoeten. Dat is IepenUP Live. Van september tot en met mei is dit wekelijkse kennis- en debatprogramma live bij te wonen in Neushoorn of te volgen via Omrop Fryslân. Er is aandacht voor literatuur, poëzie en regionaal muzikaal talent. Dankzij samenwerkingen met lokale makers op het gebied van theater, dans, vormgeving en design staat er iedere woensdagavond weer een unieke show op het programma. Geen onderwerp is te gek. Alles kan en niets is vreemd. Het bespreekbaar maken van actuele vraagstukken en prikkelende kwesties, dat is waar het bij IepenUP Live om draait. Denk mee over vrijheid, diversiteit en democratie. Met spraakmakende gasten en een luisterend oor voor iedereen, zorgt de talkshow voor een frisse wind in de hectiek van de grote wereld.

TIENSKIP

LEEUWARDEN, 18 JUL 2019

Jongeren denken niet na over de toekomst? Tuurlijk wel! Tienskip organiseert projectdagen op middelbare scholen. Tienskip neemt ze mee uit het klaslokaal en dropt ze in de maatschappij. Echt participeren dus, zonder de aansluiting met de belevingswereld van de jongeren te verliezen.

Tijdens Welcome to The Village nodigt Tienskip jongeren uit om na te denken over hun toekomst in Fryslân. Middelbare scholieren en studenten zijn op 18 juli welkom op het festivalterrein waar zij, onder begeleiding van Tienskip en vele vakexperts, werken aan een toekomstvisie voor het jaar 2038. In groepjes beantwoorden ze de vraag 'Wat moet Fryslân in 2038 bieden zodat jij er wilt blijven of weer gaan wonen?' Brainstormsessies worden afgewisseld met verschillende inspirerende sprekers en bands. Wethouders, raadsleden, statenleden en maatschappelijke partners helpen de jongeren bij het maken van dit plan, want wat is er nu cooler dan het uitwerken van je eigen toekomstvisie met de mensen die er ook echt wat mee kunnen doen?

VERHALENVOND

FRYSLÂN, 15 NOV 2019

De onvergetelijke en succesvolle première van Verhalenavond2018, in het openingsweekend van het Culturele Hoofdstadjaar, krijgt een vervolg. Op vrijdagavond 15 november 2019 luistert heel Fryslân weer naar elkaar en worden bijzondere verhalen verteld. In huiskamers, musea, cafés, bij verenigingen en bedrijven: iedereen mag meedoen, want iedereen heeft een verhaal.

Je hoeft geen literaire vertelling te houden, maar gewoon een verhaal zoals je dat aan een ander vertelt. Over dingen die gebeurd zijn of die je hebt meegemaakt. Over de omgeving of een gebouw, of over iets wat niet iedereen weet.

Met Verhalenavond zetten organisators Pier21 en Museumfederatie Fryslân de oude Friese traditie van de 'Winterjûnenocht' voort. Tussen 1860 en 1914 kwamen Friezen elk jaar samen 'foar in gearkomst mei foardrachten ta nut en fernoegen, by wintertiid'. Vertellers en publiek kunnen terecht op www.verhalenavond.nl. Hierop komen alle verhalen en locaties te staan. Naar welke verhalen ga jij luisteren?

TUSSEN TIJD

ORANJEWOUD, APR T/M JUN 2022

In het parklandschap Oranjewoud zijn veel verborgen plekken. De nieuwe kunstmanifestatie Tussen Tijd neemt je mee op een ware ontdekkingstocht langs lange lanen, overgroeide ruïnes, oude eiken en kronkelige paden. Verschillende vormen van kunst komen aan bod tijdens Tussen Tijd. Van beeldende kunst en geluidskunst tot muziek. Het project is een bijzondere samenwerking tussen Museum Belvédère, de Ecokathedraal en het Oranjewoud Festival.

HET VERDRIET VAN DE ZUIDERZEE

OUDEMIRDUMER KLIF, 2022

Stel je eens voor: een grote muzikale voorstelling op het Oudemirdumer Klif, een plek met een van de mooiste uitzichten van Fryslân. Maar hoe anders was het gebied toen de Zuiderzee er nog heerste? Wat waren de economische en ecologische gevolgen van het verdwijnen van de Zuiderzee? Wat zijn de verhalen van de mensen die hier woonden en hun leefomgeving drastisch zagen veranderen door de komst van de Afsluitdijk en andere zuiderzeewerken? Zout water werd zoet. Eb en vloed verdwenen. De beloofde voorspoed kwam er niet. De steden aan de Zuiderzee liepen leeg. Wat restte was heimwee en verlangen.

In *Het verdriet van de Zuiderzee* maak je kennis met de mensen die op en rond het klif wonen. Vissers, jagers, boeren, echtgenotes en dieren die hun weg zoeken in het nieuw geschapen landschap. De voorstelling prikkelt ons om na te denken over hoe wij in de toekomst om moeten gaan met natuur en milieu.

DA'S KAPTAAL

FRYSLÂN, SEP 2021

De kloof tussen rijk en arm wordt almaar groter. Vluchtelingen verdrinken tijdens hun zoektocht naar vrijheid. De weidevogels sterven uit. De zeeën en stranden zijn vervuild. We lijken niets te kunnen veranderen. Het gevoel van onmacht en de onmogelijkheid om grip te krijgen op onze wereld en toekomst is waar de muziekvoorstelling *Da's Kaptaal* over gaat. De voorstelling legt de vinger op de zere plek van onze tijdgeest en belicht de keerzijde van het globale kapitalisme. De hoofdpersoon zoekt naar wegen om het tij te keren, maar moet eerst ontdekken hoe hij de leider in zichzelf vindt. Lukt het om het heft in eigen handen te nemen? En welk gevaar dreigt als dat niet lukt?

SLACHTEMARATHON

SLACHTEDYK, 13 JUN 2020

Een keer in de vier jaar gebeurt er iets bijzonders op en rond de eeuwenoude Slachtedyk. Ruim vijftienduizend wandelaars en hardlopers maken een tocht van tweeënveertig kilometer door dit prachtige gebied. Onderweg worden ze verrast met beeldende kunst, theater, dans en muziek. Uiteraard is er ook ruimte en rust om te genieten van het Friese landschap. De dorpen langs de route spelen een belangrijke rol bij de organisatie van de marathon. Grote groepen vrijwilligers werken maanden aan het culturele programma, zorgen voor een goede doorstroming én voor voortreffelijk eten en drinken langs de route. Voor iedereen die meeloopt, wandelt of werkt is de marathon een onvergetelijke ervaring. De energie stroomt letterlijk en figuurlijk door het landschap, over de Slachtedyk.

IEPEN MIENSKIPSFESTIVAL

FRYSLÂN, EIND 2020

De iepen mienskip is niet meer weg te denken uit Fryslân. Aan het einde van het jaar staan allerlei initiatiefnemers tijdens het Iepen Mienskipsfestival in de spotlight. Op een heus festival worden de mooiste projecten van het afgelopen jaar in het zonnetje gezet, kun je workshops en inspirerende lezingen bijwonen en kun je over jouw project in gesprek met fondsen. Met prijzen voor het project met de grootste maatschappelijke impact, voor dat ene project dat een heel dorp in beweging wist te krijgen of dat evenement dat gewoon het bekijken waard was. Er valt veel te zien, te beleven en te leren. Op die ene dag vieren we de Iepen Mienskip van Fryslân, om het de rest van het jaar gewoon proberen te zijn.

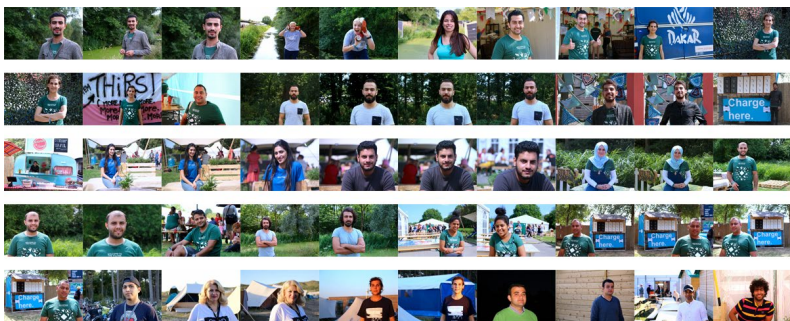
FAIR SATURDAY

FRYSLÂN, 30 NOV 2019

De dag na Black Friday wordt Fair Saturday gehouden in Fryslân: hét antwoord op het mondiaal toegenomen, dwangmatige koopgedrag. Het fenomeen is een vrolijk en cultureel protest tegen een consumptiemaatschappij waarin vrije tijd louter wordt gebruikt om maar zoveel mogelijk spulletjes te kopen. Fair Saturday draait de zaken graag om.

Fair Saturday is een wereldwijde viering van cultuurmakers die niet inkoop maar geeft. Een beweging die een positieve sociale impact nastreeft en mensen mobiliseert met kunst en cultuur. Kunstenaars en artiesten ondersteunen op deze dag verschillende sociale projecten door een percentage van de opbrengsten af te staan aan goede doelen.

Black Friday is ontstaan in Amerika. Het is de dag na Thanksgiving Day, een dag waarop de ondernemers het publiek met stunts, prijzen, rijen dik naar hun winkels lokken. Fair Saturday ontstond in Bilbao en brak door in 2017 toen wereldwijd in honderdveertien steden zo'n zeshonderd evenementen werden georganiseerd voor allerlei goede doelen. Fair Saturday is een coproductie van LF2028 en Keunstwurk.

NEW FACES

FRYSLÂN, DOORLOPEND

Een nieuw land, een onbekende taal en andere gebruiken. Je thuisvoelen in een ander land kan lastig zijn. New Faces brengt statushouders en asielzoekers in contact met festivals om werkervaring op te doen, nieuwe vrienden te maken en Nederland op een andere manier te leren kennen. Met succes! Vorig jaar werkten in totaal honderdtien nieuwkomers op festivals als Welcome to The Village en Into the Great Wide Open. Uit het impactonderzoek, dat in samenwerking met Rijksuniversiteit Groningen gedaan werd, bleek dat deelnemers veel nieuwe vaardigheden, zelfvertrouwen en een groter netwerk overhielden aan het vrijwilligerswerk. De komende jaren breidt New Faces uit naar heel Nederland om nog meer mensen met verschillende verhalen, achtergronden en perspectieven samen te brengen.

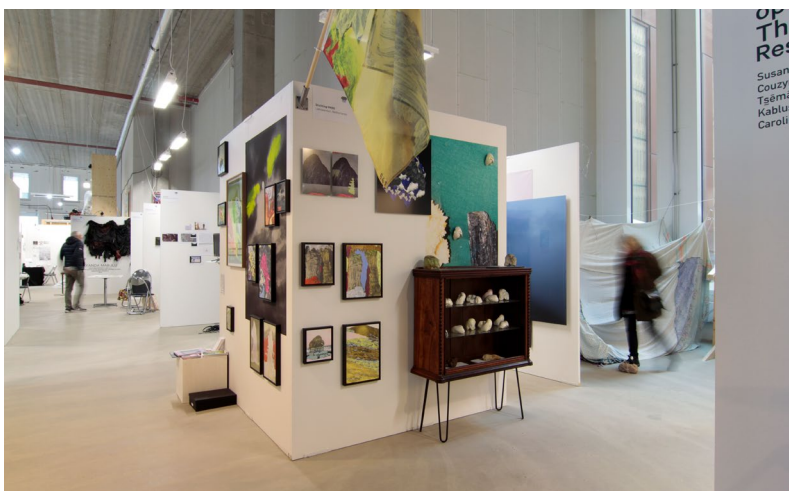
GEZONKEN SCHATTEN LEEUWARDEN, 7 SEP 2019 T/M 28 JUN 2020

Dat Chinees porselein in de Gouden Eeuw massaal in West Europa belandde via de handelsroutes van de VOC mag bekend zijn. Maar Chinees keramiek als handelsproduct is nog veel ouder. Al vanaf de 9de eeuw werd Chinese keramiek in grote hoeveelheden verhandeld over zee. Een nog verrassender inzicht is dat keramiek kan worden gezien als kroongetuige van een veel groter historisch verhaal over maritieme zijderoutes. Handel bracht ook veel gevaren met zich mee en talloze schepen hebben hun eindbestemming niet gehaald. Verraderlijke riffen, brute stormen of piraterij bemoeilijkten de reis en veel schepen belandden op de bodem van de zee. Eeuwenlang lagen de wrakken op die bodem. Grote delen van het schip en ladingen met thee, specerijen en textiel vergingen en spoelden weg. Maar de keramiek bleef achter. Bezoekers duiken tijdens de tentoonstelling in het diepe en ontdekken met elk object meer en meer grote en kleine geheimen die elk wrak herbergt. Ze kunnen kennis opdoen over onbekende culturen die al intensief handel met elkaar dreven, ver voordat het Westen een rol in Azië speelde.

WIJ VIKINGEN LEEUWARDEN, 19 OKT 2019-15 MRT 2020

De term Vikingen roept onmiddellijk associaties op met woeste, blonde, Scandinavische krijgers die per schip op rooftocht gingen in Europa. Maar wat als de werkelijkheid anders in elkaar zat? Het Fries Museum laat vanaf oktober 2019 in een grootschalige tentoonstelling zien dat Vikingen niet zozeer een volk waren, als wel een levensstijl was. Op Viking gaan betekende op rooftocht gaan - en dat was niet enkel voorbehouden aan mannen uit Scandinavië. Je zou kunnen stellen dat 'vikingen' een werkwoord is. Ook vrouwen en kinderen gingen, al dan niet vrijwillig, op Viking. Bezoekers aan de tentoonstelling ontdekken dat ook hun voorouders misschien wel mee op strooptocht gingen. Bodenvondsten uit het Noordzeegebied en historische bronnen vormen hiervoor het tastbare bewijs. In de tentoonstelling zijn ongeveer achthonderd sieraden, munten, potten, kammen, enkele textielobjecten en wapens te zien uit de collectie van het Fries Museum, aangevuld met circa zestig bruiklenen van musea in Scandinavië en van de Britse eilanden, nationale musea, amateurarcheologen en particulieren.

VHDG

DIVERSE LOCATIES, VANAF 2019

Stichting Voorheen De Gemeente (VHDG) is al twintig jaar hét platform voor actuele kunst in Leeuwarden en Fryslân. Beeldend kunstenaars maken bij VHDG nieuw werk, tonen dit op uiteenlopende plekken en gaan daarbij in gesprek met het publiek.

VHDG was lange tijd een initiatief zonder eigen pand. Dit nomadische karakter zit, ondanks een inmiddels vaste plek in hartje Leeuwarden, diep verankerd in het dna van VHDG. Zo duikt het eigennuttige kunstinitiatief nu en dan onverwachts op in Nederland én tegenwoordig ook geregeld in het buitenland.

De komende jaren laat VHDG, met steun van LF2028 en internationale samenwerkingen, de wereld zien wat Noord-Nederland te bieden heeft op het gebied van actuele beeldende kunst. VHDG nodigt internationale kunstenaars en kunstinitiatieven uit om in Fryslân te komen werken. Het kunstinitiatief trekt samen met (Noord-)Nederlandse kunstenaars Europa in om daar bijzondere kunst te realiseren.

AFSLAG BLV

HEERENVEEN, DOORLOPEND

Kunst door en voor jonge mensen. Aanstormend talent krijgt bij AFSLAG BLV de ruimte om hun werk te exposeren en een jong publiek te trekken. Het project is een initiatief van Museum Belvédère, in samenwerking met Museum Heerenveen, stichting De Heerenveense School en de gemeente Heerenveen. Met het project versterken de initiatiefnemers hun band met de (jonge) inwoners van Heerenveen en omgeving.

Sinds het Culturele Hoofdstadjaar is de expositieruimte in de Heerenveense School te vinden. Van fotografen tot illustratoren, alle disciplines zijn welkom bij AFSLAG BLV. Ook is er ruimte voor werk van kunstenaars dat doorgaans niet in het museum wordt geëxposeerd.

75 JAAR VRIJHEID

FRYSLÂN, 15 APR-11 JUN 2020

In 2019 en 2020 viert Nederland 75 jaar vrijheid. Het is en blijft belangrijk dat dit moment in de Nederlandse geschiedenis herdacht en gevierd wordt. Samen met de provinsje Fryslân presenteren wij een programma met activiteiten in de hele provincie. Hierbij staan herdenken, educatie, tentoonstellingen en kennis centraal. Zo staat er onder andere een reünie van Joodse onderduikers op het programma. In de periode 15 april tot en met 11 juni 2020 worden de meeste activiteiten georganiseerd. De startdatum markeert de dag waarop het overgrote deel van Fryslân 75 jaar geleden bevrijd werd. Op 11 juni 1945 werd Schiermonnikoog als laatste stuk van Nederland bevrijd.

ROZE ZATERDAG

FRYSLÂN, 2020

Fryslân kleurt roze in 2020! Niet alleen tijdens het weekend rondom Roze Zaterdag, want het hele jaar door worden vrijheid, tolerantie en grenzeloze liefde gevierd. Of je nu homo, hetero, queer, bi, of trans bent: iedereen is welkom om mee te doen. Samen met de overheid, (culturele) instellingen, politie, scholen, sportclubs en bedrijven is er een programma in de maak waar je u tegen zegt. Van 19 tot en met 21 juni, het weekend van Roze Zaterdag, is Leeuwarden de 'City of Love'. Met een kerkdienst, markt, workshops, wedstrijden, concerten, films en een regenboogdiner hoef je geen moment te vervelen. Vier diversiteit in alle kleuren van de regenboog!

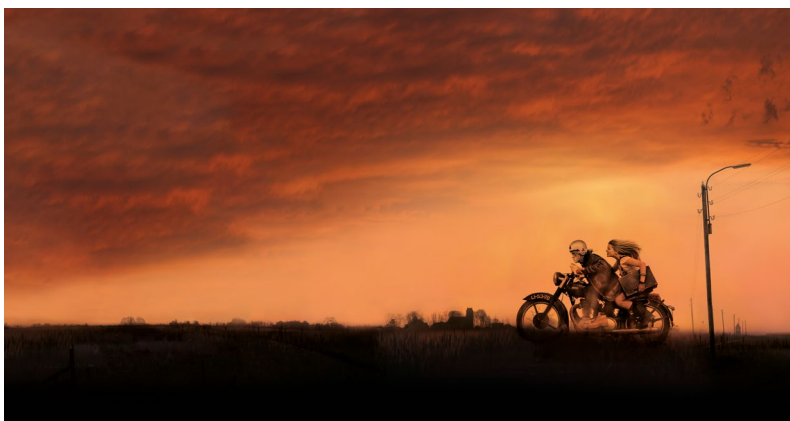

AVONDMAAL

FRYSLÂN, 2022

Niet de welbekende 'iepen mienskip', maar de moeilijk bereikbare 'gesloten' mienskip staat centraal in het project Avondmaal. Een project dat eigenlijk onmogelijk tot stand kon komen, want de acteurs zitten achter de tralies of zijn weer vrij ... In 2019 zet een politiefoto een 'proces' in gang dat in 2022 uitmondt in een theatervoorstelling en een clip, gebaseerd op een rap. Daarnaast ontstaat er kunst in de openbare ruimte en een boek. Drie schrijvers en drie acteurs zetten samen met beeldend kunstenaar Tjibbe Hooghiemstra monologen om in dialogen met een verscheidenheid in taalgebruik. Daders die nog vastzitten schrijven een rapnummer dat live wordt gespeeld door oud-gedetineerden. Het publiek, getuige van het onverwachte, wordt tot nadenken aangezet. Wat is fictie en wat is waar? Avondmaal legt de vinger op de zere plek. Is de mienskip grutter as my?

SÛLLA STRADA

FRYSLÂN, OKT-NOV 2020

Na het daverende succes van *Finestra Aperta* in het Culturele Hoofdstadjaar komt Blau Hynder met het eerste deel van een trilogie: *Sùlla Strada*. Met veel muziek en theater vertellen de artiesten het verhaal over een door motorpech in Fryslân gestrande vader en dochter. Ze zijn van elkaar vervreemd geraakt. De vader besluit zijn dochter mee te nemen naar de plek waar hij geboren en getogen is. Naar de plek waar hij hoopt zijn dochter opnieuw te leren kennen.

De motorpech staat symbool voor het zand in de raderen van de samenleving. Wat doet de motor weer draaien, wat doet de relatie weer opbloeien? Blau Hynder presenteert een muzikale voorstelling waarin proza, poëzie en humor de brandstof vormen voor een duizelingwekkende vertelling. De première van het stuk (regie Vincent van den Elshout, muziek Anne Zwaga) vindt plaats in de Koepelkerk in Leeuwarden. Daarna reist het muziektheater door Fryslân.

BORDERLINE OFFENSIVE

EUROPA, DOORLOPEND

Een weerwoord op de actuele polarisatie in Europa, dat is waar het artistieke programma Borderline Offensive om draait. Twaalf culturele organisaties, uit verschillende steden in Europa en het Midden-Oosten, werken samen om dit te realiseren. In het voorjaar van 2018 ontwikkelden zij met twintig kunstenaars in vijf regio's humoristische interventies die de polarisatie ontregelden. In 2019 worden de interventies ook uitgevoerd in de andere zeven deelnemende landen en tijdens een aantal humorfestivals in Europa. Borderline Offensive is bovendien het onderwerp voor een onderzoek door een internationaal team van wetenschappers. In 2020 wordt de onderzoeksfase afgerond met een aantal workshops en een internationale conferentie in Zweden waarbij de onderzoeksresultaten worden gedeeld.

THE UKIHA IJLST REVEAL

IJLST EN KYUSHA, MRT 2020

Tien jonge theatermakers beslechten een afstand van ruim negenduizend kilometer, want IJlst en Japan slaan de handen ineen. Vijf kunstenaars van het Japanse eiland Kyushu maken, samen met vijf Drylster generatiegenoten, verschillende voorstellingen en tentoonstellingen. In duo's bereiden ze zich voor op manifestaties die in maart 2020 wereldkundig worden gemaakt.

De theatermakers zoeken elkaar op en doen werkervaring op in beide regio's. De persoonlijke belevenissen dienen als inspiratie voor het einddoel: verschillende presentaties tijdens The Ukiha IJlst Reveal. Het is een project over landschap, natuur en leefbaarheid. Over herontdekte inzichten, een toename van onderling begrip en de verschillen en overeenkomsten tussen culturen. Voor kunstenaars, bewoners én bezoekers. Het project Ukiha IJlst reveal wordt begeleid door Sjoerd Wagenaar en Ryoko Baba.

POOLKOORTS ARCTIC FEVER

FRYSLÂN EN GROENLAND, 2020

Kunstenaar B.C. Epker is door Kunstmuseum Ilulissat in Groenland uitgenodigd om er een periode als *artist-in-residence* te komen werken. In 2018 maakte hij een serie tekeningen geïnspireerd op het dagboek van de Amelander walvisvaarder Hidde Dirks Kat, die in 1777 voor de kust van Groenland schipbreuk leed. Epker maakte geen illustraties maar visualiseerde als een 'embedded journalist' datgene wat er tussen de regels geschreven staat: de droom-, wens- en drogbeelden die Kat in ontbering 'bespookt' kunnen hebben, zijn verbijstering over de wrede natuur en bewondering voor de moed van de lokale bevolking die hem uiteindelijk redde en onderdak bood. Epker onderzoekt of de geest van Kat er nog altijd rondwaart. Het resultaat wordt gepresenteerd in samenwerking met dichter Peter du Gardijn en componist Cees Hiep, die beiden ook werk maakten in dit kader.

TANDEM CULTURAL CAPITALS

EUROPA, DOORLOPEND

Dankzij LF2018 is de unieke mogelijkheid ontstaan om mee te doen aan het internationale uitwisselingsprogramma van Tandem Cultural Capitals. Dit programma koppelt cultuurmakers uit verschillende culturele hoofdsteden aan elkaar. Op deze manier kunnen ze niet alleen van elkaar en elkaars Culturele Hoofdstad leren, maar ook gezamenlijk internationale projecten opzetten. Deze uitwisselingen dragen direct bij aan deprofessionalisering en internationalisering van het lokale culturele veld.

Er doen in 2019 maar liefst acht culturele organisaties uit Leeuwarden en Fryslân mee aan het programma. Deze organisaties zijn de afgelopen tijd op zoek gegaan naar een partner uit een andere culturele hoofdstad (Galway, Eleusis, Rijeka, Esch, Kaunas, Novi Sad en Veszprém). Van 19 tot en met 22 november 2019 komen al deze organisaties samen in Leeuwarden en bespreken ze hun projecten en de internationale lijn die ze de komende jaren gezamenlijk volgen.

BUDGET INTERNATIONALISERING

EUROPA, DOORLOPEND

Friezen zijn bescheiden, soms een beetje té bescheiden. Dankzij Culturele Hoofdstad hebben we geleerd dat veel van het werk dat hier wordt gemaakt van internationaal niveau is en dat we onze stem best wat luider mogen laten klinken in het internationale kunstenveld. Om de internationale verbindingen van de Friese cultuursector te versterken maakt LF2028 budget vrij om Friese makers, instellingen en organisatoren in staat te stellen meer internationale samenwerkingen aan te gaan. Om te leren en kennis te delen. Om Friese producties de grenzen over te krijgen. Of om toonaangevende makers naar Fryslân te halen. Vanaf het najaar van 2019 geeft LF2028 samen met het Friese veld invulling aan deze ambitie.

FRIESE LENTE

FRYSLÂN, 7-14 MRT 2020

Friese Lente is een week vol Friese popcultuur. Laat je verrassen door unieke optredens, presentaties, clinics, residenties en showcases. De hele provincie doet mee, want Friesland Pop, Iduna, Het Bolwerk, de Popfabryk, Minerva Academie voor Popcultuur, Neushoorn, Friesland College D'Drive en Podium Asteriks slaan de handen ineen. Samen met andere initiatieven die willen aanhaken faciliteren en organiseren zij Friese Lente. Met multidisciplinaire projecten worden artiesten inhoudelijk uitgedaagd om zich verder te verdiepen. Het nieuwe initiatief biedt een gevarieerd en vernieuwend programma om een breed publiek aan te spreken, want Friese Lente is er niet alleen voor de makers, maar voor alle popliefhebbers. Daarnaast nodigt Friesland Pop Europese popcultuurorganisaties uit voor een netwerkbijeenkomst in Fryslân. Daarnaast nodigt Friesland Pop Europese popcultuurorganisaties uit voor een netwerkbijeenkomst in Fryslân.

WADOPERA PETER GRIMES

PAESENS MODDERGAT, SEP 2020

Groots en meeslepend: buitendijks bij Paessens Moddergat wordt in september 2020 het aangrijpende verhaal van visserman Peter Grimes vertolkt. De opera, geproduceerd door Nootstroom, toont het benauwde en soms benepen leven in een kleine vissersgemeenschap. Ruim 180 uitvoerenden spelen in deze Wadopera, die het publiek meeneemt naar het Engeland van begin 19de eeuw.

Het verhaal speelt zich af in een dorp aan de kust van Suffolk waar de plaatselijke lijkschouwer Swallow, die tegelijk advocaat en burgemeester is, visser Peter Grimes ondervraagt over de dood van zijn scheepsjongen. De verdachte heeft het zwaar, want is hij in de kleine gemeenschap niet al schuldig bevonden voordat het oordeel is geveld?

Met passende en bovenal prachtige muziek van componist Benjamin Britten nemen regisseur Paul Carr en dirigent Arnaud Oosterbaan hun toehoorders mee naar de kleine, met zichzelf worstelende gemeenschap.

Het Abbingapark in Huizum wordt voor één weekend omgetoverd tot een heuse camping. Deze eerste editie van De Buurtcamping Leeuwarden draait om het samenbrengen van de bewoners uit de wijk Huizum-Oost. Het creëren van duurzame ontmoetingen tussen burens ongeacht achtergrond, inkomen of geloofsovertuiging speelt hierbij een belangrijke rol. Jong en oud, werkend of werkloos, alleen of met een heel gezin: iedereen is welkom! Op de camping is ook rekening gehouden met burens met een kleine portemonnee. Zij kunnen het weekend gratis op vakantie in eigen buurt. Kom je niet uit Huizum-Oost? Ook dan ben je van harte welkom om kennis te komen maken met je medestadgenoten.

SEDRANA

LEEUWARDEN, 2020

Sedrana is een Eritrese huiskamer die door en voor nieuwkomers in Leeuwarden wordt opgezet. Sedrana betekent 'onze familie' in het Tigrinya, de meest gesproken taal in Eritrea. De huiskamer wordt een plek van thuiskomen en je thuisvoelen, voor zowel nieuwkomers als andere inwoners van de stad. Het project is een vervolg op Eritreatown, dat door Stichting Haring & Hummus in het Culturele Hoofdstadjaar is gehouden.

In Sedrana worden kunstzinnige workshops gehouden met deelname van Eritrese en Leeuwarder kunstenaars. Er wordt gekookt en gedronken, gesproken en geluisterd. Sedrana wil daarnaast een stadskunstenaar en stadsdichter uit de groep nieuwkomers kiezen. Hij of zij vertegenwoordigen Leeuwarden op geheel eigen wijze. Want door anderen naar jezelf te laten kijken, kun je jezelf nog beter leren kennen.

IEPENAIR BIOS

LEEUWARDEN, 30-31 AUG, 6-7 SEP 2019

Ook deze zomer kun je weer films kijken in de Leeuwarder wijken. In de open lucht toont de IepenAir Bios, net als in 2018, een reeks pakkende films. Met goed eten binnen handbereik, veel muziek en een voorprogramma dat iedere avond live wordt gehost. De films worden vertoond in het Zamenhofpark (Heechterp-Schieringen) en in Bilgaard aan de rand van het Leeuwarder Bos.

De films zijn stuk voor stuk bijzondere verhalen over hoe we samenleven in een wereld die verandert. En wat is er leuker om deze films samen met je beste vrienden te bekijken? Met je burens of juist mensen uit de wijk die je nog nooit eerder hebt ontmoet? De toegang voor de vier filmavonden is gratis.

Stoereloer biedt kinderen tussen de 6 en 13 jaar een bijzondere kunstzinnige ervaring. Tijdens het jaarlijkse zomerevenement doen de kinderen een week lang mee aan allerlei kunstworkshops. En die zijn beslist anders dan anders. Tijdens Stoereloer maak je namelijk vliegende blauwbrilhorzels, smeed je lawaaimachines en ontwerp je magische lellebellen.

Stoereloer leert kinderen op speelse wijze allerlei handwerktechnieken, zoals houtbewerken en edelsmeden. Deze jonge kunstenaars worden professioneel ondersteund en maken kunst in een niet-schoolse, vrije omgeving.

Stoereloer is er natuurlijk voor alle kinderen, maar spant zich in het bijzonder in voor kinderen uit de Leeuwarder wijken die niet op vakantie gaan. Elk jaar vindt Stoereloer plaats in de eerste week van de zomervakantie op de binnenplaats van De Oude Ambachtsschool in Leeuwarden. De komende jaren wil Stoereloer het project ook in een aantal dorpen organiseren: Stoereloer on Tour.

**MIENSKIP EN CULTUUR
SAMEN ÉÉN TEGEN EENZAAMHEID**

LEEWARDEN, 2019-2020

Het Culturele Hoofdstadjaar heeft met veel projecten aangetoond wat de kracht van de mienskip is. LF2028 wil deze energie vasthouden en daarbij cultuur inzetten als middel om de wereld een beetje mooier te maken. In dit geval in de strijd tegen eenzaamheid.

In Leeuwarden zijn tal van kleine initiatieven actief. Onder de radar, maar met grote impact voor de bewoners. Projecten zoals koffieochtenden in de wijk, de In je Uppie-themagesprekken van UP! en de generatieprojecten van het Generatiehuis en Sociaal Goud. Ze laten zien hoe je de verhalen van bewoners kunt optillen en daardoor veel meer mensen betreft en verbindt.

LF2028 en de Gemeente Leeuwarden zetten in 2019 een nieuwe stap met een open call voor kunstenaars en cultuurmakers die met poëtische projecten mensen bij elkaar krijgen en zo de eenzaamheid verdrijven.

11x11 FOUNTAINS OF YOUTH

FRYSLÂN, 2020

Een kunstwerk en fontein tegelijk, waar hebben we dat eerder gehoord? Toch verschilt het project 11x11 Fountains of Youth erg veel van 11fountains. Met 11x11 plaatsen Miranda Tamminga en Gretha Oost maar liefst 121 objecten op 121 plekken in Fryslân.

Praktisch omdat de objecten ook een drinkwaterfontein is, verrassend en kleurrijk omdat de fontein worden gemaakt door kunstenaars die de dromen en wensen van de lokale bevolking verbeelden. En zoals dat gaat met dromen: die kunnen veel kanten op.

Bij de kerk, langs het fietspad en op het dorpsplein wil 11x11 Fountains of Youth enthousiasmeren. Of, zoals Miranda en Gretha het verwoordden: 'Wij zijn twee Fryske 'famkes' die geloven dat er onbenutte bronnen van gemeenschapskracht onder de oppervlakte borrelen voor een nóg socialere, mooiere en duurzamere wereld.'

DURF
JIJ TE
DROMEN?

Naast het programma dat we hier presenteren, hebben we ook nog veel dromen. Want onze ambities reiken tot de horizon en verder. En we zijn niet de enigen. We laten ons graag inspireren door organisaties en initiatiefnemers van dichtbij en verder weg. Neem bijvoorbeeld onderstaande projecten. Nu nog zijn het dromen, maar met concrete doelen en enthousiaste mensen die keihard werken, komen ze vanzelf uit. Ambitie is daarbij een sleutelwoord. Ambitie bleek de afgelopen jaren het tegengif van het calimerocomplex. Ambitie en hard werken maken een regio aantrekkelijk voor veel mensen om in te wonen en maken dat het leeft. We ondersteunen dan ook van harte deze drie en ook andere grote ambities.

TEAMLAB JAPAN

Een digitale droomwereld in 360 graden die overweldigend binnenkomt. Het Japanse teamLab laat zich nauwelijks beschrijven: dit moet je zien. De onstuitbare lawine aan licht, video-installaties en digitale *state-of-the-art* projecties gaan een bijzonder samenspel aan met zijn bezoekers. Elke stap, iedere aanraking van een muur verandert de projecties; het kunstwerk leeft en het publiek maakt er deel van uit.

Wereldwijd trok teamLab miljoenen bezoekers. Vanuit thuisbasis Tokyo werken een paar honderd whizzkids dagelijks aan het verbeteren van de showelementen. Deze show is geheel een once in a lifetime ervaring. Samen met culturele hoofdsteden Galway (2020) en Kaunas (2022) proberen we dit visuele wonder naar Europa en Nederland te halen.

DE TOCHT

De tocht der tochten houdt heel Fryslân en ver daarbuiten al meer dan een eeuw lang in de greep. Sil it heve? It giet oan! In 2020 of 2021 gaat er een grootschalig theaterspektakel over de Elfstedentocht in première. In een nieuw te bouwen theater, alleen voor deze voorstelling, met ijsvloer, ervaren bezoekers dag na dag hoe de schaatstocht in barre wintertijden was. Maar *De Tocht*, zoals het spektakel gaat heten, is meer dan een musical. Voor de echte liefhebbers worden er arrangementen georganiseerd in alle elf steden. Stap 's ochtends voor dag en dauw in de bus en ga met opbouwende spanning de ochtendvoorstelling tegemoet.

10 JAAR NIEUW FRIES MUSEUM

In 2013 was het nieuwe Fries Museum het eerste nieuwe Nederlandse museum van de 21ste eeuw, goed voor de nationale museumprijs in 2015. Internationale prijzen en erkenning waren er voor de tentoonstellingen over Alma-Tadema, Mata Hari, M.C. Escher en Rembrandt & Saskia. Op 16 april 2019 verwelkomde het museum de miljoenste bezoeker, sneller dan iedereen had verwacht. Maar stilstand is achteruitgang. Om de kwaliteit en het succes vol te houden en op een hoger plan te tillen, is een doorontwikkeling van het museum nodig. Naast het verbeteren van toegankelijkheid en gastvrijheid wordt de opstelling van de collectie van Friesland opnieuw innovatief aangepakt. Om minder afhankelijk te zijn van tijdelijke grote tentoonstellingen onderzoekt het museum ook de mogelijkheden van een vaste aantrekkingskracht door toevoeging van beeldbepalende vaste toevoeging op het gebouw. Zo vormt tien jaar nieuwe Fries Museum een zichtbaar onderdeel van de Agenda 2028 waar heel Friesland trots op kan zijn.

**HOE GAAN
WE HET
DOEN?**

Voor de uitvoering en de verdere doorontwikkeling van ons programma, het bewaken van de artistieke kwaliteit, het aanjagen van de ambities en het aangaan van samenwerkingen met culturele en maatschappelijke partners richten we een kleine, flexibele en slagvaardige regieorganisatie in. De organisatie zorgt ervoor dat de verhalen van LF2028 zich verspreiden en stimuleert internationale samenwerking en netwerken. Deze organisatie staat onder toezicht van de belangrijkste belanghebbenden, waaronder overheden, maar is autonoom in haar keuzes.

De organisatie heeft een artistiek en zakelijk leider. Zij bewaken de inhoudelijke, artistieke en financiële kaders van het programma en staan garant voor de continuïteit. Naast de programmering zijn zij verantwoordelijk voor financiën en facilitaire zaken, fondsenwerving en sponsoring, marketing en communicatie, monitoring, verslaglegging, externe relaties en netwerken.

Er is iets veranderd in Leeuwarden en Fryslân. Bedrijven en overheden ontdekken de kracht van creatie. Het wordt vanzelfsprekender om creatieven te betrekken bij vragen en projecten.

Albert van der Kooij

Voormalig directeur Frisian Design Factory

Coalition of the willing

Net als in 2018 doen we dingen graag samen, vanuit de brede kracht van onze mienskip. Dat betekent dat we in de ontwikkeling en uitvoering van ons programma en bij het beantwoorden van onze gedeelde maatschappelijke vraagstukken nadrukkelijk een beroep doen op culturele organisaties, maatschappelijke organisaties, onderwijs, bedrijfsleven en overheden om met ons mee te doen en ervoor te zorgen dat het geheel groter wordt dan de som der delen. We trekken samen op met organisaties als het LOF, DOLCI, Circulair Fryslân, provincie Fryslân en verschillende gemeenten en breiden onze missie de komende periode graag uit tot een nog bredere 'coalition of the willing'.

Organiseren vanuit waarde

Natuurlijk draagt de organisatie van LF2028 ook zelf de waarden uit die zij met de programma's aanjaagt en inspireert. Samen met onder andere Talant en de werkgroep Toegankelijkheid Leeuwarden stimuleren we dat iedereen kan meedoen. Toegankelijkheid, participatie en inclusiviteit ontstaan niet vanzelf. Daar zetten we als organisatie actief op in.

Internationale samenwerkingen

De internationale netwerken die vanuit en rondom LF2018 zijn opgebouwd, worden door LF2028 gecontinueerd en in de komende jaren verder uitgebouwd. Denk hierbij aan samenwerkingen met de European Cultural Foundation, het netwerk van de European Capitals of Culture en aan de netwerken waar Friese makers, instellingen en festivals bij aangesloten zijn, zoals de European Festival Association en IN SITU. Daarnaast zijn er de netwerken waarbij de overheden zijn aangesloten zoals het Eurocities Culture Forum en het Network to Promote Linguistic Diversity. Uitwisselingen en het aangaan van nieuwe projecten binnen deze en andere internationale netwerken worden door ons gefaciliteerd en gestimuleerd.

HOE WORDEN WE ZICHTBAAR?

In 2018 stonden Leeuwarden en Fryslân volop in de schijnwerpers. Van Berlijn tot Barcelona en van Zuid-Amerika tot Zuid-Korea, overal werden lovende artikelen en reportages gepubliceerd over ons succesvolle Culturele Hoofdstadjaar. Vanwege ons prachtige programma en de bijzondere wijze waarop we dat als mienskip voor elkaar kregen. Maar ook door een effectieve marketingstrategie waarbij we, met relatief beperkte middelen, veel media wisten te bereiken.

Onze campagnes waren verrassend en vielen op. Door kenmerkende beelden en frisse teksten, maar ook door af en toe uit te pakken op verrassende plekken. Op die weg gaan we verder. We verzilveren de succesvolle investeringen die in 2018 zijn gedaan en bouwen deze verder uit. Tegelijkertijd ontwikkelen we een nieuw marketingperspectief voor een nieuwe periode. Daarbij vertrekken we vanuit een internationaal perspectief, dat is in 2018 succesvol gebleken.

Dit betekent dat we in de tweede helft van 2019 op verschillende niveaus nieuwe campagnes en bijbehorende middelen ontwikkelen. De campagnes hebben 2028 als horizon, maar we zetten ze doorlopend in. Daarbij verbinden we ze zowel met campagnes van andere partijen die Fryslân vermarkten - denk aan Merk Fryslân en regiomarketingorganisaties als Visit Leeuwarden en de Toeristische Alliantie Fryslân - als met partijen die aan maatschappelijke opgaven werken, zoals Circulair Fryslân en Panorama2028. Voor triënnales, blockbusters en overige programmaonderdelen ontwikkelen we specifieke campagnes en we geven onze Lonely Planet-notering een follow-up.

Goede cultuurmarketing vraagt om specifieke kennis en competenties. Daarom werkt LF2028 als kleine regieorganisatie nauw samen met cultuurmarketeers van organisaties in het culturele veld. Wij vragen hen periodiek mee te denken over en mee te werken aan de inhoud van onze centrale marketingstrategie. Het uitrollen van de campagnes wordt zoveel mogelijk belegd bij bestaande marketingorganisaties als Merk Fryslân en Visit Leeuwarden. Zij zullen zich in de toekomst binnen de totale toeristische marketing meer richten op cultuurmarketing.

We gaan opnieuw partnerships aan met mediapartijen. Ook sluiten we zoveel mogelijk aan bij campagnes, organisaties en evenementen die niet direct binnen ons programma vallen, maar wel helpen om onze doelgroepen te bereiken. Goede voorbeelden hiervan zijn de campagne 'Ode aan het Landschap' van NBTC in 2021 en de Floriade van Almere in 2022.

A woman with dark hair, wearing a white cardigan over a green dress and tan heels, is pouring confetti from a silver vase. The confetti is falling around her on a wooden floor. The background is a wooden wall.

WAT INVESTEREN WE?

Om onze ambities te realiseren en het fantastische Culturele Hoofdstadjaar een passend vervolg te geven, investeren we de komende jaren flink in een kwalitatief goed programma. Daarmee versterken we het artistieke klimaat in Fryslân. De provincie heeft een eerste aanzet gegeven door voor de jaren 2019 tot en met 2023 jaarlijks twee miljoen euro beschikbaar te stellen voor programma en organisatie. Voor 2019 is ook € 500.000,- beschikbaar gesteld voor de marketing.

De gemeente Leeuwarden heeft voor 2019 ruim € 700.000,- beschikbaar gesteld en wil de komende jaren ook bijdragen waar dat kan. Nadere uitwerking en vaststelling volgt, dat geldt ook voor bijdragen van andere lokale en regionale overheden. Bijdragen hoeven overigens niet uitsluitend financieel te zijn, dat kan ook door het leveren van diensten of anderszins.

Om een programma samen te stellen waarin ook ruimte is voor blockbusters - grootse evenementen die cultuurtoerisme aanjagen - en om blijvend producties van internationaal niveau te kunnen programmeren, gaan we de komende periode op zoek naar aanvullende financiering. Want met de eerste aanzet door de provincie en gemeente Leeuwarden kunnen we nog niet een volwaardige triënnale organiseren. Daarom gaan we in gesprek met lokale, regionale, landelijke en Europese fondsen en zullen we weer een beroep doen op het bedrijfsleven. Doe mee en help ons om samen Fryslân tot een ambitieuze, inspirerende en creatieve plek te maken, 'it bêste lân foar de ierde'.

**Een project als Sense of Place wortelt zich
diep in het hart van het waddengebied.
Daar willen wij een bijdrage aan leveren.
Zoiets voelt bijna als vanzelfsprekend.**

Paul Melles

algemeen directeur Rederij Doeksen

De kosten voor een effectieve marketingcampagne na 2019 worden niet gedekt uit de nu beschikbaar gestelde budgetten. Daarvoor zullen we, in samenwerking met bestaande marketingorganisaties, een beroep doen op de gelden die op verschillende niveaus zijn gereserveerd voor het benutten van de kansen in de gastvrijheidseconomie.

COLOFON / CREDITS

Samenstelling	LF2028 Wissedwinger 1-106 8911 ER Leeuwarden www.lf2028.eu info@lf2028.eu
(Eind)redactie	Joke Schaaapman, Grytsje Klijnstra, Yael Water, Radboud Droog, Haïke Visscher, Yob Rooks, Anita van der Werf, Sjoerd Bootsma, Lieuwe Krol
Ontwerp	BW H ontwerpers, Dennis de Vries
Drukwerk	Drukkerij Van der Eems
Oplage	500 exemplaren
Opdrachtgevers	provinsje fryslân provincie fryslân

Gemeente **Leeuwarden**

Fotografie

Ruben van Vliet (binnenkant omslag, 6, 51),
Kening fan 'e Greide (4), Idzard Schiphof (8),
Heleen Haijtema (10,22,28,56), Jan-Willem Bullee (12),
Lisa M. Robinson (18), Jaap Scheeren (19), Elfwegentocht
(19), Houtstek (20), Piet Douma (20), Mark Grupstra (21),
Trytsje Nauta (22, 56), Aad van Athena (23), Picture
Poems (23), Marc de Fotograaf (24), Stichting Kalamiteit
(25), Floris Leeuwenberg (26), Nichon Glerum (27),
Off Season Gardening (27), Jeroen van Bovenkamp (28),
Noordelijk Film Festival (29), Rowan Olierook (29),
Bas de Brouwer i.o.v. Tryater en theatercollectief Skoft en
Skiep (30), Stormram (30), Jantina Talsma (31),
Fuerza Bruta (32), Writer's Block (33), Mosh Frl (33),
Marijn Bruin (34), Explore the North (35, 36), Tom Meixner
(36), Erik en Petra Hesmerg (37, 58), Siem Akkerman
(38), Iepen Up (39), Tienskip (39), Pier21 (40), Anna Kahn
(41), Catrinus van der Veen (42), Wietze Landman (42),
Iñaki del Olmo (43), New Faces (43), Fries Museum (44),
Keramiekmuseum Princessenhof (44), Kenneth Pils (45),
Afslag BLV (45), Xanne Vera (46, 52), Roze Zaterdag (47),
Blau Hynder (48), Borderline Offensive (49), Ukiha IJlst
(49), B.C. Epker (50), Ivona Milos (51), Remco de Vries (53),
Lucas Kemper (54), Imazzo (60), Moon Saris (62).

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, door fotokopieën, video-opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming en een donatie van een doos tompoucen aan LF2028.

We hebben er naar gestreefd zo goed mogelijk recht te doen aan de wettelijke bepalingen rond illustraties en fotografie. Aan de informatie in deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Drukfouten voorbehouden.

**WE KUNNEN ONS
NIET DE LUXE
PERMITTEREN OM
PESSIMISTISCH
TE ZIJN.**

Phillip Blom
Filosoof en historicus
LC 13 juni 2019

LF2028.EU